

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

DOMSTOLEN

KONSOLIDERAD VERSION AV

RÄTTEGÅNGSREGLERNA FÖR DOMSTOLEN

(2010/C 177/01)

Konsoliderad version av rättegångsreglerna:

Den nya utgåvan innehåller rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 19 juni 1991 (EGT L 176, 4.7.1991, s. 7; rättelser i EGT L 383, 29.12.1992) med de ändringar som följer av nedanstående rättsakter:

1. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 21 februari 1995 (EGT L 44, 28.2.1995, s. 61).
2. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 11 mars 1997 (EGT L 103, 19.4.1997, s. 1; rättelse i EGT L 351, 23.12.1997, s. 72).
3. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 16 maj 2000 (EGT L 122, 24.5.2000, s. 43).
4. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 28 november 2000 (EGT L 322, 19.12.2000, s. 1).
5. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 3 april 2001 i (EGT L 119, 27.4.2001, s. 1).
6. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 17 september 2002 (EGT L 272, 10.10.2002, s. 24; rättelser i EGT L 281, 19.10.2002, s. 24).
7. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 8 april 2003 (EUT L 147, 14.6.2003, s. 17).
8. Ändrat beslut av den 10 juni 2003 om lagstadgade helgdagar som utgör bilaga till rättegångsreglerna (EUT L 172, 10.7.2003, s. 12).
9. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 19 april 2004 (EUT L 132, 29.4.2004, s. 2).
10. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 20 april 2004 (EUT L 127, 29.4.2004, s. 107).
11. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 12 juli 2005 (EUT L 203, 4.8.2005, s. 19).

12. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 18 oktober 2005 (EUT L 288, 29.10.2005, s. 51).
13. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 18 december 2006 (EUT L 386, 29.12.2006, s. 44; rättelser i EUT L 332, 18.12.2007, s. 108 och s. 109).
14. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 15 januari 2008 (EUT L 24, 29.1.2008, s. 39).
15. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 23 juni 2008 (EUT L 200, 29.7.2008, s. 20).
16. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 8 juli 2008 (EUT L 200, 29.7.2008, s. 18).
17. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 13 januari 2009 (EUT L 24, 28.1.2009, s. 8).
18. Ändringar i rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 23 mars 2010 (EUT L 92, 13.4.2010, s. 12).

Utgåvan är inte rättsligt bindande. Beaktandemeningar och skäl har därför utelämnats.

KONSOLIDERAD VERSION RÄTTEGÅNGSREGLERNA FÖR DOMSTOLEN

av den 19 juni 1991 ⁽¹⁾

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<i>Sida</i>
Inledande bestämmelse (artikel 1)	5
Avdelning 1 – Domstolens organisation	5
Kapitel 1 – Domare och generaladvokater (artiklarna 2–6)	5
Kapitel 2 – Domstolens ordförande och inrättande av avdelningar (artiklarna 7–11)	6
Kapitel 2a – Domstolens sammansättningar (artikel 11a–e)	7
Kapitel 3 – Domstolens kansli	8
Avsnitt 1 – Justitiesekreterare och biträdande justitiesekreterare (artiklarna 12–19)	8
Avsnitt 2 – Domstolens administration i övrigt (artiklarna 20–23)	9
Kapitel 4 – Biträdande referenter (artikel 24)	9
Kapitel 5 – Arbetet vid domstolen (artiklarna 25–28)	9
Kapitel 6 – Språk (artiklarna 29–31)	11
Kapitel 7 – Rättigheter och skyldigheter för ombud, rådgivare och advokater (artiklarna 32–36)	12
Avdelning II – Rättegången	13
Kapitel 1 – Skriftligt förfarande (artiklarna 37–43)	13
Kapitel 1a – Den förberedande rapporten och beslut om domstolens sammansättning (artikel 44 och 44 a)	15
Kapitel 2 – Bevisupptagning och förberedande åtgärder	15
Avsnitt 1 – Allmänna bestämmelser (artiklarna 45 och 46)	15
Avsnitt 2 – Kallelse och hörande av vittnen och sakkunniga (artiklarna 47-53)	16
Avsnitt 3 – Bevisupptagningens avslutande (artikel 54)	17
Avsnitt 4 – Förberedande åtgärder (artikel 54a)	18
Kapitel 3 – Muntligt förfarande (artiklarna 55–62)	18

⁽¹⁾ EGT L 176, 4.7.1991, s. 7, rättelse EGT L 383, 29.12.1992, s. 117, ändringar av den 21 februari 1995, EGT L 44, 28.2.1995, s. 61, av den 11 mars 1997, EGT L 103, 19.4.1997, s. 1; rättelse i EGT L 351, 23.12.1997, s. 72, den 16 maj 2000, EGT L 122, 24.5.2000, s. 43, av den 28 november 2000, EGT L 322, 19.12.2000, s. 1, av den 3 april 2001, EGT L 119, 27.4.2001, s. 1, av den 17 september 2002, EGT L 272, 10.10.2002, s. 24; rättelse i EGT L 281, 19.10.2002, s. 24, av den 8 april 2003, EUT L 147, 14.6.2003, s. 17 och avseende bilagan till rättegångsreglerna, domstolens beslut av den 10 juni 2003, EUT L 172, 10.7.2003, s. 12, av den 19 april 2004, EUT L 132, 29.4.2004, s. 2, av den 20 april 2004, EUT L 127, 29.4.2004, s. 107, av den 12 juli 2005, EUT L 203, 4.8.2005, s. 19, av den 18 oktober 2005, EUT L 288, 29.10.2005, s. 51, av den 18 december 2006, EUT L 386, 29.12.2006, s. 44; rättelse i EUT L 332, 18.12.2007, sidorna 108 och 109, av den 15 januari 2008, EUT L 24, 29.1.2008, s. 39, av den 23 juni 2008, EUT L 200, 29.7.2008, s. 20, av den 8 juli 2008, EUT L 200, 29.7.2008, s. 18, av den 13 januari 2009, EUT L 24, 28.1.2009, s. 8 och av den 23 mars 2010 (EUT L 92, 13.4.2010, s. 12).

	<i>Sida</i>
Kapitel 3a – Skyndsam handläggning (artikel 62a)	18
Kapitel 4 – Domen (artiklarna 63–68)	19
Kapitel 5 – Rättegångskostnader (artiklarna 69-75)	20
Kapitel 6 – Rättshjälp (artikel 76)	21
Kapitel 7 – Återkallelse av talan (artiklarna 77 och 78)	21
Kapitel 8 – Delgivning (artikel 79)	21
Kapitel 9 – Frister (artiklarna 80–82)	22
Kapitel 10 – Vilandeförklaring (artikel 82a)	22
Avdelning III – Särskilda rättegångsformer	23
Kapitel 1 – Uppskov med verkställighet och andra interimistiska åtgärder (artiklarna 83–90)	23
Kapitel 2 – Rättegångshinder eller annan rättegångsfråga (artikel 93)	24
Kapitel 3 – Intervention (artikel 93)	24
Kapitel 4 – Tredskodom och ansökan om återvinning (artikel 94)	25
Kapitel 5 – (artiklarna 95 och 96 upphävda)	26
Kapitel 6 – Särskilda rättsmedel	26
Avsnitt 1 – Talan av tredje man (artikel 97)	26
Avsnitt 2 – Resning (artiklarna 98–100)	26
Kapitel 7 – Prövning av skiljemannakommitténs beslut (artikel 101)	26
Kapitel 8 – Förklaring av dom (artikel 102)	27
Kapitel 9 – Begäran om förhandsavgörande och andra tolkningsförfaranden (artiklarna 103 och 104b)	27
Kapitel 10 – Särskilda rättegångsformer enligt artikel 103–105 FEA (artiklarna 105 och 106)	29
Kapitel 11 – Yttranden (artiklarna 107 och 108) (artikel 109 upphävd)	30
Kapitel 12 – (artikel 109a upphävd)	30
Kapitel 13 – Lösning av tvister som avses i artikel 35 i unionsfördraget, i dess lydelse före ikraftträdandet av Lissabonfördraget (artikel 109b)	30
Avdelning IV – Överklagande av tribunalens avgöranden (artiklarna 110–123)	31
Avdelning IVa – Omprövning av tribunalens avgöranden (artikel 123a–e)	33
Avdelning V – Förfaranden enligt EES-avtalet (artikel 123f och g)	34
Avslutande bestämmelser (artiklarna 124–127)	34
<i>Bilaga</i> – Beslut om lagstadgade helgdagar	36

INLEDANDE BESTÄMMELSE*Artikel 1*

I dessa rättegångsregler

- anges bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionen med artikelnummer följt av förkortningen FEU,
- anges bestämmelserna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt med artikelnummer följt av förkortningen FEUF,
- anges bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen med artikelnummer följt av förkortningen FEA,
- benämns protokollet om stadgan för Europeiska unionens domstol "stadgan",
- benämns avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet "EES-avtalet".

Vid tillämpningen av dessa rättegångsregler

- omfattar begreppet "institutionerna" unionens institutioner och de organ eller byråer som inrättats genom fördragen, eller genom en rättsakt som utfärdats för att genomföra dessa, och som kan vara part vid domstolen,
- avses med "Eftas övervakningsmyndighet" den övervakningsmyndighet som anges i EES-avtalet.

*AVDELNING I***DOMSTOLENS ORGANISATION**

Kapitel 1

Artikel 4

DOMARE OCH GENERALADVOKATER

Artikel 2

När domstolen har att pröva om en domare inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet, ska domstolens ordförande anmoda domaren i fråga att yttra sig inom stängda dörrar och i justitiesekreterarens frånvaro.

En domares mandattid ska löpa från och med den dag som anges i förordnandet. Om någon dag inte anges, ska mandattiden löpa från och med den dag då förordnandet utfärdades.

*Artikel 5**Artikel 3*

Artiklarna 2–4 i dessa rättegångsregler ska även tillämpas på generaladvokaterna.

1. En domare ska, innan han tillträder sitt ämbete, vid det första offentliga domstolssammanträde i vilket han deltar efter utnämningen, avlägga följande ed:

Artikel 6

"Jag lovar och svär att jag ska utöva mitt ämbete opartiskt och samvetsgrant och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar."

Domarna och generaladvokaterna har utan åtskillnad rang efter ålder i ämbetet.

2. Omedelbart efter edsavläggelsen ska domaren underteckna en förklaring, i vilken han högtidligen försäkrar att såväl under som efter sin ämbetsperiod respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt skyldigheten att efter ämbetsperioden iakttä redlighet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner.

Vid lika ålder i ämbetet bestäms rangordningen efter levnadsålder.

Avgående domare och generaladvokater som återutnämns behåller sin tidigare rang.

Kapitel 2

DOMSTOLENS ORDFÖRANDE OCH INRÄTTANDE AV
AVDELNINGAR

Artikel 7

1. Omedelbart efter den partiella nytillsättningen i enlighet med artikel 253 FEUF ska domarna bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år.

2. Om domstolens ordförande lämnar sitt ämbete före mandattidens slut, ska domstolen utse en efterträdare för återstoden av mandattiden.

3. De val som avses i denna artikel ska ske genom sluten omröstning. Den domare som erhåller rösterna från mer än hälften av domarna i domstolen ska anses vald. Om ingen domare uppnår denna majoritet, ska ytterligare omröstningar hållas tills den uppnås.

Artikel 8

Domstolens ordförande leder domstolens dömande verksamhet samt dess förvaltning; han är ordförande vid sammanträden och överläggningar.

Artikel 9

1. I enlighet med artikel 16 i stadgan inrättar domstolen avdelningar med fem och tre domare samt beslutar om domarnas indelning på avdelning.

Domstolen utser den eller de avdelningar med fem domare som, för en tid av ett år, ska ansvara för sådana mål som avses i artikel 104b.

Domarnas indelning på avdelning och valet av den eller de avdelningar som ska ansvara för sådana mål som avses i artikel 104b ska kungöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Så snart en talan har väckts i ett mål ska domstolens ordförande utse en domare att vara referent.

I de mål som avses i artikel 104b ska referenten utses bland domarna på den avdelning som har utsetts i enlighet med punkt 1, på förslag av ordföranden på den avdelningen. Om avdelningen beslutar att inte tillämpa förfarandet för brådskande mål, kan domstolens ordförande omfördela målet till en referent som tjänstgör på en annan avdelning.

Domstolens ordförande vidtar nödvändiga åtgärder om referenten är frånvarande eller har förhinder.

3. Med begreppet "domstol" i dessa regler avses den sammansättning av domstolen till vilken målen hänskjutits i enlighet med artikel 44.3.

4. I de mål som hänskjutits till en avdelning med fem eller tre domare utövar avdelningsordföranden de befogenheter som annars tillkommer domstolens ordförande.

Artikel 10

1. Omedelbart efter valet av domstolens ordförande ska domarna välja ordförandena på avdelningar med fem domare för en tid av tre år.

Domarna ska välja ordförandena på avdelningar med tre domare för en tid av ett år.

Domstolen ska utse förste generaladvokat för en tid av ett år.

Bestämmelserna i artikel 7.2 och 7.3 ska tillämpas.

Valen och de utnämningar som ska ske enligt denna bestämmelse ska kungöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Förste generaladvokaten ska besluta om fördelning av mål mellan generaladvokaterna så snart en referent har utsetts av domstolens ordförande. Förste generaladvokaten vidtar även nödvändiga åtgärder då en generaladvokat har förhinder.

Artikel 11

Om domstolens ordförande är frånvarande eller har förhinder eller om ämbetet är obesatt, ska hans arbetsuppgifter fullgöras av en ordförande på en avdelning med fem domare i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

Om domstolens ordförande och ordförandena på avdelningar med fem domare är frånvarande eller har förhinder samtidigt eller om dessa ämbeten är obesatta samtidigt, ska en av ordförandena på en avdelning med tre domare vara ordförande i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

Om domstolens ordförande och samtliga avdelningsordförande är frånvarande eller har förhinder samtidigt eller om ämbetena är obesatta samtidigt, ska de arbetsuppgifter som domstolens ordförande har utföras av en av domstolens övriga medlemmar i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

Kapitel 2a

DOMSTOLENS SAMMANSÄTTNINGAR

Artikel 11a

Domstolen sammanträder i följande sammansättningar:

- i plenum, sammansatt av samtliga domare,
- i stor avdelning, sammansatt av tretton domare i enlighet med bestämmelserna i artikel 11b,
- i avdelningar med fem eller tre domare, sammansatta i enlighet med bestämmelserna i artikel 11c.

Artikel 11b

1. Den stora avdelningen är i de enskilda målen sammansatt av domstolens ordförande, ordförandena på avdelningar med fem domare, referenten samt det antal domare som behövs för att uppnå antalet tretton domare. De sistnämnda domarna utses på grundval av den lista som avses i punkt 2 och i den ordning som anges i nämnda lista. För varje mål som hänskjuts till den stora avdelningen ska utgångspunkten på listan vara den domare som står närmast efter den domare som senast utsågs på grundval av listan för det mål som senast hänsköts till domstolen i denna sammansättning.

2. Efter valet av domstolens ordförande och av ordförandena på avdelningar med fem domare ska en lista över övriga domare upprättas i syfte att kunna fastställa den stora avdelningens sammansättning. Denna lista följer omväxlande den ordning som anges i artikel 6 och motsatt ordning: det första namnet på listan ska vara den domare som kommer först enligt den ordning som anges i nämnda artikel, det andra namnet ska vara den sista domaren enligt samma ordning, det tredje namnet ska vara den andra domaren enligt samma ordning, det fjärde namnet ska vara den näst sista domaren enligt samma ordning, och så vidare.

Listan ska kungöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

3. Från och med ingången av ett år då en nytillsättning av en del av domartjänsterna äger rum fram till dess att denna nytillsättning har ägt rum, ska även två suppleanter döma i de mål som hänskjuts till den stora avdelningen. Till suppleanter ska de två domare utses som i den lista som avses i punkt 2 står närmast efter den domare som senast utsågs till den stora avdelningens sammansättning i målet.

Suppleanterna ska, i den ordningsföljd som följer av den lista som avses i föregående punkt, ersätta de domare som, i förekommande fall, inte kan delta i avgörandet av målet.

Artikel 11c

1. Avdelningarna med fem domare respektive tre domare är i de enskilda målen sammansatta av avdelningsordföranden,

referenten och det antal domare som behövs för att uppnå antalet fem respektive tre domare. De sistnämnda domarna utses på grundval av en av de listor som avses i punkt 2 enligt den ordning som anges i denna lista. För varje mål som hänskjuts till den stora avdelningen ska utgångspunkten på listan vara den domare som står närmast efter den domare som senast utsågs på grundval av listan för det mål som senast hänsköts till domstolen i denna sammansättning.

2. För att sätta samman avdelningarna med fem domare ska, efter valet av ordförande på dessa avdelningar, listor över samtliga domare som hör till den berörda avdelningen, förutom avdelningsordföranden, upprättas. Listorna upprättas på samma sätt som den lista som avses i artikel 11b.2.

För att sätta samman avdelningarna med tre domare ska, efter valet av ordförandena på dessa avdelningar, listor över samtliga domare som hör till den berörda avdelningen, förutom avdelningsordföranden, upprättas. Listorna ska upprättas i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

De listor som avses i denna bestämmelse ska kungöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 11d

1. När domstolen anser att flera mål ska avgöras gemensamt av en och samma sammansättning, ska denna sammansättning vara den som tilldelats det mål i vilket frågorna i den förberedande rapporten först har prövats.

2. När en avdelning som tilldelats ett mål hänskjuter målet till domstolen med stöd av artikel 44.4 i syfte att det ska tilldelas en större sammansättning, ska domarna på den avdelning som överlämnat målet ingå i denna sammansättning.

Artikel 11e

Om en av ledamöterna i sammansättningen har förhinder ska han ersättas av en domare enligt den ordningsföljd som följer av de listor som avses i artikel 11b.2 eller artikel 11c.2.

Om domstolens ordförande har förhinder ska de arbetsuppgifter som ordföranden på den stora avdelningen har fullgöras i enlighet med bestämmelserna i artikel 11.

Om ordföranden på en avdelning med fem domare har förhinder, ska de arbetsuppgifter som avdelningsordföranden har fullgöras av en ordförande på en avdelning med tre domare, i förekommande fall i enlighet med den ordning som anges i artikel 6, eller, om ingen ordförande på en avdelning med tre domare deltar i sammansättningen, av en av de övriga domarna i

enlighet med den ordning som anges i nämnda artikel 6.

Om ordföranden på en avdelning med tre domare har förhinder ska avdelningsordförandens arbetsuppgifter fullgöras av en domare som deltar i samma sammansättning i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

Kapitel 3

DOMSTOLENS KANSLI

Avsnitt 1 — Justitiesekreterare och biträdande justitiesekreterare

Artikel 12

1. Domstolen ska utnämna justitiesekreteraren.

Domstolens ordförande ska två veckor före utsatt tidpunkt för utnämningen underrätta övriga domare om inkomna ansökningar.

2. Ansökan ska innehålla fullständiga uppgifter om sökandens ålder, nationalitet, akademiska examina, språkkunskaper, nuvarande och tidigare tjänster samt eventuell erfarenhet av dömande och internationellt arbete.

3. Utnämningen ska ske i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 7.3.

4. Justitiesekreteraren utnämns för en tid av sex år. Han kan återutnämnas.

5. Artikel 3 ska tillämpas på justitiesekreteraren.

6. Justitiesekreteraren kan skiljas från sitt ämbete endast om han inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet. Domstolen ska fatta beslut sedan justitiesekreteraren beretts tillfälle att yttra sig.

7. Om justitiesekreteraren lämnar sitt ämbete före mandatens slut, ska domstolen utnämna en ny justitiesekreterare för en tid av sex år.

Artikel 13

Domstolen kan i den ordning som föreskrivs för justitiesekreteraren utse en eller flera biträdande justitiesekreterare att biträda

justitiesekreteraren och träda i dennes ställe på de villkor som fastställts i den instruktion för justitiesekreteraren som avses i artikel 15 i dessa rättegångsregler.

Artikel 14

Domstolens ordförande ska utse de tjänstemän eller andra anställda som ska fullgöra justitiesekreterarens uppgifter, då denne och de biträdande justitiesekreterarna har förhinder eller då dessa ämbeten är obesatta.

Artikel 15

Domstolen ska på förslag av domstolens ordförande fastställa instruktion för justitiesekreteraren.

Artikel 16

1. Kansliet ska under justitiesekreterarens tillsyn föra en dagbok i vilken alla inlagor och till dessa fogade handlingar antecknas i den ordning de inkommer.

2. När en handling diarieförts, ska justitiesekreteraren göra en anteckning om detta på originalet och, på begäran av part, på kopior som ingivits för detta ändamål.

3. Anteckningar i dagboken samt de i föregående punkt angivna anteckningarna ska äga vitsord.

4. Regler för förande av dagbok ska fastställas i den i artikel 15 angivna instruktionen för justitiesekreteraren.

5. Den som har intresse därav kan på kansliet ta del av dagboken samt få kopior eller utdrag mot betalning enligt taxa, som beslutas av domstolen på förslag av justitiesekreteraren.

Parterna i ett mål kan dessutom, mot betalning enligt den fastställda taxan, få kopior av inlagor samt utskrift av domar och beslut.

6. En kungörelse med uppgift om datum för anteckning i dagboken om talans anhängiggörande, parternas namn och adress, saken, sökandens yrkanden och en sammanfattning av de grunder och andra omständigheter som åberopas till stöd för talan ska införas i *Europeiska unionens officiella tidning*.

7. När rådet eller Europeiska kommissionen inte är part i ett mål, ska kopior av ansökan och svaromålet, utan därtill fogade bilagor, vidarebefordras till dessa institutioner, så att de kan pröva om det med åberopande av artikel 277 FEUF görs gällande att en av institutionens rättsakter inte ska tillämpas. Kopior av ansökan och svaromålet ska på samma sätt vidarebefordras till Europaparlamentet, så att denna institution kan avgöra om det med åberopande av artikel 277 FEUF görs gällande att en rättsakt som parlamentet och rådet har antagit gemensamt inte ska tillämpas.

Artikel 17

1. Justitiesekreteraren ska på domstolens ordförandes vägnar ansvara för mottagande, vidarebefordran och förvar av handlingar samt delgivning i enlighet med dessa rättegångsregler.

2. Justitiesekreteraren ska biträda domstolen, ordföranden, avdelningsordförandena och övriga domare i all deras ämbetsutövning.

Artikel 18

Justitiesekreteraren ska förvara sigillet. Han ska ansvara för arkivet och domstolens publikationer.

Artikel 19

Med förbehåll för bestämmelserna i artiklarna 4 och 27 ska justitiesekreteraren närvara vid domstolens sammanträden.

Avsnitt 2 — Domstolens administration i övrigt

Artikel 20

1. Domstolens tjänstemän och övriga befattningshavare anställs på de villkor som anges i tjänsteföreskrifterna.

2. Innan tjänstemännen tillträder sin tjänst ska de inför domstolens ordförande och i justitiesekreterarens närvaro avlägga följande ed:

”Jag lovar och svär att jag lojalt och samvetsgrant ska utföra de uppgifter som anförtros mig av Europeiska unionens domstol samt att jag ska iakttä min tystnadsplikt.”

Artikel 21

På förslag av justitiesekreteraren fastställer eller ändrar domstolen sin administrativa struktur.

Artikel 22

Domstolen ska inrätta en lingvistisk avdelning sammansatt av personer som besitter tillräckliga juridiska kunskaper samt omfattande kunskaper i flera av domstolens officiella språk.

Artikel 23

Domstolens administration, finanser och räkenskaper ska under tillsyn av domstolens ordförande handhas av justitiesekreteraren, som bistås av en tjänsteman.

Kapitel 4

BITRÄDANDE REFERENTER

Artikel 24

1. Domstolen föreslår enligt artikel 13 i stadgan utnämning av biträdande referenter, om den finner att målens beredning kräver detta.

2. De biträdande referenterna ska särskilt ha till uppgift – att bistå domstolens ordförande i fråga om interimistiska åtgärder, och – att bistå referenterna i deras arbete.

3. De biträdande referenterna ska under ämbetsutövning underställas domstolens ordförande, avdelningsordföranden eller referenten.

4. Innan de biträdande referenterna tillträder sitt ämbete ska de inför domstolen avlägga den i artikel 3 föreskrivna eden.

Kapitel 5

ARBETET VID DOMSTOLEN

Artikel 25

1. Domstolens ordförande ska fastställa datum och tidpunkt för domstolens sammanträden i stor avdelning och i plenum.

2. Avdelningsordförandena ska fastställa datum och tidpunkt för sammanträden med avdelningar med fem och tre domare.

3. Domstolen kan välja att hålla ett eller flera sammanträden på annan ort än den där domstolen har sitt säte.

Artikel 26

1. Om, när en domare har förhinder, ett jämnt antal domare är närvarande, ska den yngste enligt den i artikel 6 fastställda ordningen avstå från att delta i överläggningarna, såvida han inte är referent. Om så är fallet, ska den domare som står omedelbart före honom i rangordningen avstå från att delta i överläggningarna.

2. Om, sedan den stora avdelningen eller domstolen i plenum sammankallats, det antal domare som enligt artikel 17 tredje eller fjärde stycket i stadgan krävs för beslutförhet inte uppnås, ska domstolens ordförande uppskjuta sammanträdet till dess att domstolen är beslutför.

3. Om det antal domare som enligt artikel 17 andra stycket i stadgan krävs för beslutförhet inte uppnås på en avdelning med fem eller tre domare och det visar sig inte vara möjligt att ersätta de domare som har förhinder i enlighet med artikel 11e, ska avdelningsordföranden underrätta domstolens ordförande härom, varvid denne ska utse en annan domare så att avdelningen blir beslutför.

Artikel 27

1. Domstolen överlägger inom stängda dörrar.

2. Endast de domare som varit närvarande under det muntliga förfarandet samt, i förekommande fall, den biträdande referenten som har ansvaret för att bereda målet får delta i överläggningen.

3. Varje domare som deltar i överläggningen ska säga sin mening och ange skälen för denna.

4. På begäran av en domare ska en fråga formuleras på ett språk som han väljer och före omröstningen överlämnas till domstolen i skriftlig form.

5. Den mening som efter den avslutande överläggningen omfattas av majoriteten av domarna ska utgöra domstolens

beslut. Röster ska avges i omvänd ordning i förhållande till den ordning som anges i artikel 6.

6. Framförs skiljaktiga meningar om frågornas sakliga innehåll, formulering eller ordningsföljd eller om tolkningen av omröstningen ska domstolen fatta beslut.

7. När domstolens överläggningar rör administrativa frågor, ska generaladvokaterna delta med rösträtt. Justitiesekreteraren ska vara närvarande, såvida inte domstolen beslutar annorlunda.

8. När domstolen sammanträder i justitiesekreterarens frånvaro, ska den yngste domaren i enlighet med den ordning som fastställs i artikel 6 vid behov utses att föra protokoll. Detta ska undertecknas av domaren i fråga och av domstolens ordförande.

Artikel 28

1. Om inte domstolen särskilt beslutar annat, ska dess rättsferier vara

— från den 18 december till den 10 januari,

— från söndagen före påsk till andra söndagen efter påsk, och

— från den 15 juli till den 15 september.

Under rättsferierna ska de arbetsuppgifter som domstolens ordförande har utföras där domstolen har sitt säte, antingen av ordföranden som håller kontakt med justitiesekreteraren, av en avdelningsordförande eller av en annan domare som ordföranden har utsett att träda i sitt ställe.

2. Under rättsferierna kan domstolens ordförande i brådskande fall sammankalla domarna och generaladvokaterna.

3. Domstolen ska iaktta de lagstadgade helgdagar som gäller där domstolen har sitt säte.

4. Domstolen kan, när det finns skäl till det, bevilja en domare eller en generaladvokat tjänstledighet.

Kapitel 6

SPRÅK

Artikel 29

1. Rättegångsspråken är bulgariska, danska, engelska, estniska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, lettiska, litauiska, maltesiska, nederländska, polska, portugisiska, rumänska, slovakiska, slovenska, spanska, svenska, tjeckiska, tyska och ungerska.

2. Rättegångsspråket väljs av sökanden, med följande undantag:

- a) Om svaranden är en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person som är hemmahörande i en medlemsstat, ska rättegångsspråket vara denna stats officiella språk. Om en stat har flera officiella språk, ska rättegångsspråket vara det som sökanden väljer.
- b) På gemensam begäran av parterna kan det tillåtas att ett annat av de i punkt 1 i den här artikeln nämnda språken används för hela eller en del av rättegången.
- c) På begäran av en part kan det, sedan den andra parten och generaladvokaten hörts, med frångående av bestämmelserna i a och b tillåtas att ett annat av de i punkt 1 i den här artikeln nämnda språken används som rättegångsspråk för hela eller en del av rättegången; en sådan begäran får inte framställas av någon av Europeiska unionens institutioner.

I de fall som avses i artikel 103 i dessa rättegångsregler ska rättegångsspråket vara detsamma som vid den nationella domstol som hänskjuter frågan till domstolen. På vederbörligen styrkt begäran av en part i målet vid den nationella domstolen kan det, sedan den andra parten i målet vid den nationella domstolen och generaladvokaten hörts, tillåtas att ett annat av de i punkt 1 i den här artikeln nämnda språken används under det muntliga förfarandet.

Beslut med avseende på en sådan begäran som nämns ovan kan fattas av ordföranden; denne kan, och om han vill bifalla denna begäran utan alla parter samtycke ska han, hänskjuta denna till domstolen.

3. Rättegångsspråket används i parternas skriftliga och muntliga inlägg och tillhörande bilagor samt i domstolens protokoll och beslut.

En översättning till rättegångsspråket ska bifogas alla handlingar som avfattats på ett annat språk än rättegångsspråket.

Översättningen av omfattande handlingar får begränsas till utdrag. Domstolen kan dock på eget initiativ eller på begäran av part alltid infordra en mer omfattande eller fullständig översättning.

Utän hinder av dessa bestämmelser får medlemsstaterna använda sitt officiella språk, när de intervenerar i ett mål som anhängiggjorts vid domstolen eller när de deltar i ett av de i artikel 103 nämnda målen. Denna bestämmelse ska tillämpas på såväl skriftliga som muntliga inlägg. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

De stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet kan ges tillåtelse att använda ett annat av de i punkt 1 nämnda språken som rättegångsspråk, när de intervenerar i mål som anhängiggjorts vid domstolen eller när de deltar i ett av de i artikel 23 tredje stycket i stadgan nämnda målen. Denna bestämmelse ska tillämpas på såväl skriftliga som muntliga inlägg. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

De tredje stater som deltar i ett mål om förhandsavgörande i enlighet med artikel 23 fjärde stycket i stadgan kan ges tillåtelse att använda ett annat av de i punkt 1 nämnda språken än rättegångsspråket. Denna bestämmelse ska tillämpas på såväl skriftliga som muntliga inlägg. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

4. Om ett vittne eller en sakkunnig förklarar sig oförmögen att uttrycka sig tillräckligt väl på ett av de i punkt 1 nämnda språken, kan domstolen tillåta att han avger sin utsaga på ett annat språk. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

5. Domstolens ordförande och avdelningsordförandena kan använda sig av ett annat av de i punkt 1 nämnda språken än rättegångsspråket när de leder förhandlingarna; detsamma gäller referenten i fråga om den förberedande rapporten och förhandlingsrapporten, domarna och generaladvokaterna när de ställer frågor samt generaladvokaterna i fråga om förslaget till avgörande. Justitiesekreteraren ska ombesörja översättning till rättegångsspråket.

Artikel 30

1. På begäran av en domare, generaladvokaten eller en part ska justitiesekreteraren se till att det som har sagts eller skrivits under förfarandet inför domstolen översätts till de språk han väljer av dem som nämns i artikel 29.1.

2. Domstolens publikationer ska ges ut på de språk som nämns i artikel 1 i rådets förordning nr 1.

Artikel 31

De texter som är avfattade på rättegångsspråket eller, i förekommande fall, på andra i enlighet med artikel 29 tillåtna språk ska äga vitsord.

Kapitel 7

RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER FÖR OMBUD, RÅDGIVARE OCH ADVOKATER

Artikel 32

1. Ombud, rådgivare och advokater, som uppträder inför domstolen eller annan dömande myndighet hos vilken domstolen har gjort en framställning om bevisupptagning, ska åtnjuta immunitet vad gäller deras muntliga och skriftliga uttalanden rörande målet och parterna.

2. Ombud, rådgivare och advokater ska dessutom åtnjuta följande privilegier och förmåner:

- a) Handlingar och dokument som rör rättegången får inte genomsökas eller tas i beslag. I händelse av tvist får tulltjänstemän eller polis förseglå sådana handlingar och dokument, vilka därefter omgående ska överlämnas till domstolen för undersökning i närvaro av justitiesekreteraren och den person som berörs.
- b) Ombud, rådgivare och advokater ska ha rätt till främmande valuta i den utsträckning som kan anses nödvändigt för att utföra uppdraget.
- c) Ombud, rådgivare och advokater ska när de utför sina uppdrag ha rätt att resa utan hinder.

Artikel 33

Personer som gör gällande den rätt till immunitet, privilegier och förmåner som anges i artikel 32 ska styrka sin ställning enligt följande:

- a) Ombud ska förete en officiell handling utfärdad av huvudmannen, som omgående ska tillställa justitiesekreteraren en kopia av denna handling.

- b) Rådgivare och advokater ska förete en legitimationshandling undertecknad av justitiesekreteraren. Denna handlingens giltighet ska vara begränsad till en bestämd tidsperiod och kan förlängas eller förkortas med hänsyn till rättegångens varaktighet.

Artikel 34

Privilegier, immunitet och förmåner som anges i artikel 32 beviljas uteslutande till gagn för ett korrekt genomförande av rättegången.

Domstolen kan häva immuniteten, om den finner att detta inte hindrar att rättegången genomförs korrekt.

Artikel 35

1. Om domstolen anser att en rådgivares eller en advokats uppträdande gentemot domstolen eller en domare är oförenligt med domstolens värdighet eller med kraven på god rättskipning, eller att rådgivaren eller advokaten missbrukar sina befogenheter, ska domstolen underrätta den berörde om detta. Om domstolen underrättar de myndigheter under vars tillsyn den berörde står om detta, ska en kopia av skrivelsen till dessa myndigheter tillställas den berörde.

Av samma skäl kan domstolen när som helst, efter att ha hört den berörde, genom beslut avstänga denne från rättegången. Ett sådant beslut ska ha omedelbar verkan.

2. När en rådgivare eller advokat har avstängts från rättegången, ska denna uppskjutas för en tid som bestäms av domstolens ordförande, så att parten i fråga ges möjlighet att utse en annan rådgivare eller advokat.

3. Beslut som fattats enligt denna artikel kan upphävas.

Artikel 36

Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på de universitetslärare som enligt artikel 19 i stadgan har rätt att företräda part inför domstolen.

AVDELNING II

RÄTTEGÅNGEN

Kapitel 1

SKRIFTLIGT FÖRFARANDE

Artikel 37

1. Originalexemplaret av varje inlägga ska vara undertecknat av partens ombud eller advokat.

Originalet och däri angivna bilagor ska inges tillsammans med fem kopior till domstolen samt en kopia till varje annan part i målet. Kopiornas riktighet ska ha bestyrkts genom den ingivande partens försorg.

2. Institutionerna ska, inom de frister som domstolen fastställer, dessutom tillhandahålla översättningar av varje inlägga till de andra språk som anges i artikel 1 i rådets förordning nr 1. Andra stycket i föregående punkt ska tillämpas.

3. Alla inlagor ska vara daterade. Vid beräkningen av frister i förfarandet ska endast datum för ingivande till kansliet gälla.

4. Till varje inlägga ska fogas de handlingar som åberopas i inlagan samt en förteckning över dessa.

5. Om en handling på grund av sitt omfång endast delvis fogas till inlagan, ska hela handlingen eller en fullständig kopia inges till kansliet.

6. Utan hinder av bestämmelserna i punkterna 1–5 ska, vid bedömningen av om tidsfristerna för förfarandet följts, den dag beaktas då en kopia av en undertecknad inlägga inklusive den förteckning över handlingar som avses i punkt 4 inkommer till domstolens kansli per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel som domstolen har tillgång till, förutsatt att det undertecknade originalet av inlagan, tillsammans med bilagor och kopior som avses i punkt 1 andra stycket, inkommer till kansliet senast tio dagar därefter. Artikel 81.2 är inte tillämplig på denna tiodagarsfrist.

7. Utan att det påverkar bestämmelserna i punkterna 1 första stycket och 2–5 får domstolen genom beslut fastställa på vilka villkor en inlägga som ingivits till kansliet på elektronisk väg kan

anses utgöra originalet av inlagan. Detta beslut ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 38

1. En sådan ansökan som avses i artikel 21 i stadgan ska innehålla uppgifter om

a) sökandens namn och adress,

b) svaranden,

c) föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna,

d) sökandens yrkanden,

e) i förekommande fall, den bevisning som åberopas.

2. För rättegångens genomförande ska ansökan innehålla en adress för delgivning på den ort där domstolen har sitt säte samt namnet på den person som har fått i uppdrag och samtyckt till att ta emot delgivning.

Utöver eller i stället för en sådan adress för delgivning som avses i första stycket kan i ansökan anges att advokaten eller ombudet samtycker till att delgivning sker per telefax eller annat tekniskt kommunikationsmedel.

Om ansökan inte uppfyller de krav som avses i första och andra styckena, ska till dess bristen avhjälppts all delgivning med den berörda parten i fråga om förfarandet ske genom att en rekommenderad försändelse sänds till dennes ombud eller advokat. Utan hinder av bestämmelsen i artikel 79.1 ska delgivning i sådant fall anses ha skett då den rekommenderade försändelsen har lämnats in på ett postkontor på den ort där domstolen har sitt säte.

3. En advokat som biträder eller företräder en part ska till kansliet inge ett intyg, av vilket framgår att han är auktoriserad som advokat i en medlemsstat eller en annan stat som är part i EES-avtalet.

4. En ansökan ska, i förekommande fall, åtföljas av de handlingar som anges i artikel 21 andra stycket i stadgan.

d) uppgift om den bevisning som åberopas.

5. En ansökan av en privaträttslig, juridisk person ska åtföljas av

Artikel 38.2–38.5 ska tillämpas.

a) stiftelseurkund, bolagsordning, stadgar eller annan motsvarande handling, nyligen utfärdat utdrag ur bolagsregister, handelsregister, föreningsregister eller motsvarande register eller annat bevis för dess rättsliga existens,

2. Domstolens ordförande kan på motiverad ansökan av svaranden förlänga den frist som anges i punkt 1.

b) bevis för att advokatens fullmakt har utställts av någon därtill behörig person.

Artikel 41

1. Ansökan och svaromålet får kompletteras med en replik från sökanden och en duplik från svaranden.

6. Till en ansökan med stöd av artikel 273 FEUF ska fogas ett exemplar av överenskommelsen mellan de berörda medlemsstaterna.

2. Domstolens ordförande ska fastställa frister för ingivande av dessa inlagor till domstolen.

Artikel 42

7. Om ansökan inte uppfyller kraven i punkterna 3–6, ska justitiesekreteraren fastställa en skälig frist för sökanden, så att denne kan rätta ansökan eller inkomma med de nämnda handlingarna. Löper fristen ut utan att sökanden avhjälpt bristen, ska domstolen efter att ha hört generaladvokaten besluta huruvida underlåtelsen att iakttä dessa formföreskrifter medför att talan inte kan prövas.

1. I repliken och dupliken får parterna åberopa ytterligare bevisning. Parterna ska ange skälen för att detta inte gjorts tidigare.

Artikel 39

Ansökan ska delges svaranden. I de fall som behandlas i artikel 38.7 ska delgivning ske så snart ansökan har rättats eller domstolen förklarat att talan bör prövas, trots att ansökan inte uppfyller de i samma artikel angivna formkraven.

2. Nya grunder får inte åberopas under rättegången, såvida de inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under förfarandet.

Artikel 40

1. Inom en månad efter det att ansökan har delgivits svaranden ska denne inkomma med skriftligt svaromål. Detta ska innehålla

Om en part under förfarandet åberopar en sådan ny grund, kan domstolens ordförande, även sedan de ordinarie fristerna löpt ut, på grundval av referentens rapport samt efter att ha hört generaladvokaten, fastställa en frist inom vilken den andra parten kan yttra sig över denna.

Beslutet om huruvida talan kan prövas på denna grund ska anstå till den slutliga domen.

Artikel 43

a) svarandens namn och adress,

b) de faktiska och rättsliga omständigheter som åberopas,

c) svarandens yrkanden,

Domstolens ordförande kan, efter att ha hört parterna och, om en generaladvokat redan har tilldelats målet enligt artikel 10.2, generaladvokaten, när som helst besluta att två eller flera mål rörande samma sak, på grund av sambandet dem emellan, ska förenas vad gäller det skriftliga eller muntliga förfarandet eller den slutliga domen. Målen kan senare skiljas åt. Ordföranden kan hänskjuta dessa frågor till domstolen.

Kapitel 1a

DEN FÖRBEREDANDE RAPPORTEN OCH BESLUT OM DOMSTOLENS
SAMMANSÄTTNING

Artikel 44

1. Ordföranden ska fastställa det datum då referenten i målet ska framlägga sin förberedande rapport vid domstolens allmänna sammanträde, allt efter omständigheterna,

- a) efter det att duplik har inkommit,
- b) när replik eller duplik inte har inkommit vid utgången av den frist som har fastställts i enlighet med artikel 41.2,
- c) när en part har avstått från rätten att inge replik eller duplik,
- d) om målet ska handläggas skyndsamt i enlighet med artikel 62a, när domstolens ordförande fastställer ett datum för förhandlingen.

2. Rapporten ska innehålla förslag om huruvida åtgärder för bevisupptagning eller andra förberedande åtgärder behövs samt om vilken sammansättning av domstolen som målet bör hänskjutas till. Rapporten ska även innehålla referentens förslag om att rättegången eventuellt inte ska innefatta någon förhandling i enlighet med artikel 44a samt om att rättegången eventuellt inte ska innefatta något förslag till avgörande från generaladvokaten i enlighet med artikel 20 femte stycket i stadgan.

Efter att ha hört generaladvokaten ska domstolen besluta om vilka åtgärder som föranleds av referentens förslag.

3. Domstolen ska hänskjuta varje mål som anhängiggörs vid den till avdelningarna med fem eller tre domare, såvida inte målets svårighetsgrad, betydelse eller särskilda omständigheter i övrigt kräver att målet hänskjuts till den stora avdelningen.

Ett mål får emellertid inte hänskjutas till en avdelning med fem eller tre domare när en medlemsstat eller en unionsinstitution som är part i målet har begärt att målet ska avgöras i stor avdelning. Med part i målet avses i denna bestämmelse varje medlemsstat och institution som är part eller intervenient i själva målet eller som har ingivit skriftligt yttrande i ett sådant förfarande om förhandsavgörande som avses i artikel 103. En sådan begäran som avses i förevarande stycke kan inte framställas i tvister mellan unionen och dess anställda.

Domstolen sammanträder i plenum när ett mål överlämnas för prövning i enlighet med de bestämmelser som anges i artikel 16 fjärde stycket i stadgan. Den kan hänskjuta ett mål till sammanträde i plenum när den i enlighet med artikel 16 femte stycket i stadgan bedömer att målet har särskilt stor betydelse.

4. Den sammansättning av domstolen till vilken ett mål har hänskjutits kan i varje skede av förfarandet hänskjuta målet till domstolen i syfte att det ska kunna tilldelas en större sammansättning.

5. Om domstolen i dömande sammansättning förordnar om bevisupptagning som den inte själv ombesörjer, kan den överlåta denna till referenten.

Om det muntliga förfarandet ska inledas utan bevisupptagning, ska ordföranden på den berörda sammansättningen fastställa ett datum för inledandet av det muntliga förfarandet.

Artikel 44a

Rättegången vid domstolen ska även innefatta en muntlig del, om inte annat följer av särskilda föreskrifter i dessa rättegångsregler. Sedan de inlagor som avses i artikel 40.1 och, i förekommande fall, artikel 41.1 inkommit, kan domstolen, med referentens rapport som underlag och efter att ha hört generaladvokaten, dock besluta annorlunda, såvida inte någon av parterna inkommer med en begäran med uppgift om skälen till att han önskar höras. En sådan begäran ska framställas inom tre veckor från delgivningen av underrättelsen om att det skriftliga förfarandet avslutats. Den fristen kan förlängas av ordföranden.

Kapitel 2

BEVISUPPTAGNING OCH FÖRBEREDANDE ÅTGÄRDER

Avsnitt 1 A Allmänna bestämmelser

Artikel 45

1. Efter att ha hört generaladvokaten ska domstolen genom beslut fastställa vilka bevismedel som godtas samt vad som ska bevisas. Innan domstolen beslutar om de bevismedel som nämns i artikel 45.2 c, d och e ska parterna höras.

Beslutet ska delges parterna.

2. Utan hinder av vad som föreskrivs i artiklarna 24 och 25 i stadgan kan beslut fattas om åtgärder för bevisupptagning i fråga om

- a) parternas personliga inställelse,
- b) inhämtande av upplysningar och företeende av handlingar,
- c) hörande av vittne,
- d) inhämtande av sakkunnigutlåtande,
- e) syn på stället.

3. Generaladvokaten ska delta i bevisupptagningen.
4. Motbevisning får framläggas och tidigare åberopad bevisning får utvidgas.

Artikel 46

Parterna får närvara vid bevisupptagningen.

Avsnitt 2 – Kallelse och hörande av vittnen och sakkunniga

Artikel 47

1. Domstolen kan, på eget initiativ eller på begäran av part och efter att ha hört generaladvokaten, förordna att vissa omständigheter ska styrkas genom vittnesförhör. Domstolens beslut ska ange de faktiska omständigheter som ska bevisas.

Domstolen kan kalla vittnen på eget initiativ, på begäran av part eller på begäran av generaladvokaten.

En begäran av part om att ett vittne ska höras ska i detalj ange de faktiska omständigheter som vittnet ska höras om samt skälen för vittnesförhöret.

2. Domstolen kallar genom beslut de vittnen den anser det nödvändigt att höra; beslutet ska innehålla uppgift om

- a) vittnenas fullständiga namn, ställning och adress,
- b) de omständigheter som vittnena ska höras om,
- c) i förekommande fall, de åtgärder som domstolen vidtagit för att ersätta de kostnader som uppkommit för vittnen samt de straffpåföljder som kan komma i fråga för tredskande vittnen.

Beslutet ska delges parterna och vittnena.

3. Domstolen kan besluta att ett vittne som ska höras på begäran av part inte ska kallas förrän det i domstolens kassa har deponerats ett belopp som är tillräckligt för att täcka den uppskattade kostnaden härför; domstolen ska fastställa beloppets storlek.

Nödvändiga medel i anslutning till hörande av vittnen som är kallade på domstolens eget initiativ ska betalas ut i förskott ur domstolens kassa.

4. Sedan vittnets identitet fastställts, ska domstolens ordförande upplysa vittnet om att han ska bekräfta riktigheten i sitt vittnesmål i enlighet med bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

Vittnet ska avge sitt vittnesmål inför domstolen efter det att parterna kallats. Sedan vittnesmålet avgivits, kan domstolens ordförande, på begäran av part eller på eget initiativ, ställa frågor till vittnet.

Samma rätt tillkommer de övriga domarna samt generaladvokaten.

Med tillåtelse av domstolens ordförande får parternas företrädare ställa frågor till vittnet.

5. Efter att ha avgivit vittnesmål ska vittnet avlägga följande ed:

”Jag lovar och svär att jag har sagt sanningen, hela sanningen och ingenting annat än sanningen.”

Domstolen kan, efter att ha hört parterna, befria ett vittne från att avlägga ed.

6. Justitiesekreteraren ska föra protokoll som återger vittnesmålet.

Protokollet ska undertecknas av domstolens ordförande eller av den referent som leder vittnesförhöret och av justitiesekreteraren. Dessförinnan ska vittnet beredas tillfälle att ta del av protokollet och underteckna det.

Protokollet ska äga vitsord.

Artikel 48

1. Vittnen som har kallats enligt dessa regler är skyldiga att rätta sig efter kallelsen och infinna sig till sammanträdet.

2. När ett vittne som är kallat enligt dessa regler inte infinns vid domstolen, kan denna döma till böter om högst 5 000 euro⁽¹⁾ samt besluta om ny kallelse av vittnet på dennes egen bekostnad.

Detsamma gäller för ett vittne som utan giltig anledning vägrar att vittna, avlägga ed eller, där detta är tillämpligt, avge en högtidlig försäkran i edens ställe.

⁽¹⁾ Se artikel 2 i rådets förordning (EG) nr 1103/97 av den 17 juni 1997 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av eurou (EGT L 162, 1997, s. 1).

3. Vittnet kan befrias från de utdömda böterna, om han för domstolen visar att han haft giltigt förfall. De böter som dömts ut kan på vittnets begäran jämkas, om denne visar att de inte står i rimligt förhållande till hans inkomst.

4. Verkställighet av de böter och andra åtgärder som beslutats i enlighet med denna artikel ska utföras i enlighet med artiklarna 280 och 299 FEUF samt artikel 164 FEA.

Artikel 49

1. Domstolen kan besluta att inhämta sakkunnigutlåtande. Ett beslut att förordna en sakkunnig ska tydligt ange dennes uppdrag och inom vilken tid han ska avge sitt utlåtande.

2. Den sakkunnige ska få en kopia av beslutet tillsammans med alla de handlingar som är nödvändiga för att fullgöra uppdraget. Han ska stå under överinseende av referenten, som får närvara vid undersökningen och som ska hållas underrättad om hur uppdraget fortlöper.

Domstolen kan fordra att parterna eller en av dem ställer säkerhet för den uppskattade kostnaden för sakkunnigutlåtandet.

3. På begäran av den sakkunnige kan domstolen förordna om vittnesförhör, som ska hållas i enlighet med artikel 47 i dessa rättegångsregler.

4. I sitt utlåtande får den sakkunnige endast yttra sig på de punkter som han uttryckligen fått i uppdrag att utreda.

5. Efter det att den sakkunnige har redovisat sitt uppdrag kan domstolen besluta att förhör ska hållas med honom, varvid parterna ska beredas tillfälle att närvara.

Med tillåtelse av domstolens ordförande får parternas företrädare ställa frågor till den sakkunnige.

6. Den sakkunnige ska, efter att ha redovisat sitt uppdrag, inför domstolen avlägga följande ed:

”Jag lovar och svär att jag har fullgjort mitt uppdrag samvetsgrant och opartiskt.”

Domstolen kan, efter att ha hört parterna, befria den sakkunnige från att avlägga ed.

Artikel 50

1. Om en part motsätter sig att ett vittne eller en sakkunnig hörs med åberopande av att denne saknar kompetens eller är olämplig eller av annan orsak inte bör höras som vittne eller sakkunnig, eller om ett vittne eller en sakkunnig vägrar att vittna, avlägga ed eller avge en motsvarande högtidlig försäkran, ska frågan avgöras av domstolen.

2. En invändning mot ett vittne eller en sakkunnig ska framställas inom en tvåveckorsfrist, räknad från delgivning av beslutet att höra vittnet eller utse den sakkunnige, genom en inlägga som innehåller uppgift om grunderna för invändningen samt den bevisning som åberopas.

Artikel 51

1. Vittnen och sakkunniga har rätt till ersättning för utgifter för resor och uppehälle. Ett förskott för att täcka dessa utgifter kan betalas ur domstolens kassa.

2. Vittnen har rätt till ersättning för förlorad inkomst och sakkunniga till arvode för sina tjänster. Ersättning eller arvode ska betalas ur domstolens kassa, sedan vittnet eller den sakkunnige fullgjort sin skyldighet eller utfört sitt uppdrag.

Artikel 52

Domstolen kan, enligt de regler som fastställs med stöd av artikel 125, på parternas begäran eller på eget initiativ göra en framställning om bevisupptagning för hörande av vittnen eller sakkunniga.

Artikel 53

1. Justitiesekreteraren ska föra protokoll över varje sammanträde. Detta protokoll ska undertecknas av domstolens ordförande och justitiesekreteraren och ska äga vitsord.

2. Parterna kan på kansliet ta del av protokollet och eventuella sakkunnigutlåtanden samt mot betalning få kopior.

Avsnitt 3 – Bevisupptagningens avslutande

Artikel 54

Om inte domstolen beslutar att ge parterna en frist för att inkomma med skriftliga anmärkningar, ska domstolens ordförande, sedan bevisupptagningen avslutats, bestämma datum för

inledande av det muntliga förfarandet.

Samma rätt tillkommer övriga domare samt generaladvokaten.

Om en frist för att inkomma med skriftliga anmärkningar har fastställts, ska domstolen bestämma datum för inledande av det muntliga förfarandet till den dag då tidsfristen löper ut.

Artikel 58

Parterna får yttra sig inför domstolen endast genom sina ombud, rådgivare eller advokater.

Avsnitt 4 – Förberedande åtgärder

Artikel 59

Artikel 54a

Referenten och generaladvokaten kan begära att parterna inom en viss frist ska lämna uppgifter om alla faktiska omständigheter, handlingar eller andra förhållanden som de bedömer vara relevanta. Inkomna svar och handlingar ska tillställas övriga parter.

1. Generaladvokaten ska muntligen föredraga samt motivera sitt förslag till avgörande innan det muntliga förfarandet avslutas.

2. Sedan generaladvokaten föredragit sitt förslag till avgörande, ska domstolens ordförande förklara det muntliga förfarandet avslutat.

Kapitel 3

Artikel 60

MUNTligt FÖRFARANDE

Artikel 55

1. Domstolen ska, om inte annat följer av den förtur som ska ges åt vissa beslut i enlighet med artikel 85 i dessa rättegångsregler, handlägga målen i den ordning i vilken bevisupptagningen i dem har slutförts. Då bevisupptagningen har slutförts samtidigt i flera mål, ska tidpunkten för införandet av respektive mål i dagboken bestämma handläggningsordningen.

Sedan generaladvokaten hörts, kan domstolen i enlighet med reglerna i artikel 45.1 när som helst besluta om förnyad eller utvidgad bevisupptagning eller att ytterligare bevisupptagning ska ske. Domstolen kan överlåta till referenten att vidta dessa åtgärder.

Artikel 61

2. Domstolens ordförande kan under särskilda omständigheter förordna att ett mål ska ges förtur.

Domstolen kan, efter att ha hört generaladvokaten, förordna att det muntliga förfarandet ska återupptas.

Artikel 62

Ordföranden kan under särskilda omständigheter, på eget initiativ eller på begäran av part samt efter att ha hört parterna och generaladvokaten, skjuta upp handläggningen av ett mål till en senare tidpunkt. På parternas gemensamma begäran kan ordföranden förordna att handläggningen av ett mål skjuts upp.

1. Justitiesekreteraren ska föra protokoll över varje sammanträde. Detta protokoll ska undertecknas av domstolens ordförande och justitiesekreteraren och ska äga vitsord.

2. Parterna kan på kansliet ta del av protokollet och mot betalning få kopior.

Artikel 56

1. Förhandlingen ska förklaras öppen och ledas av domstolens ordförande, som ansvarar för ordningen under sammanträdena.

Kapitel 3a

SKYNDSAM HANDLÄGGNING

2. Vad som förevarit inom stängda dörrar får inte offentliggöras.

Artikel 62a

Artikel 57

Domstolens ordförande kan under förhandlingens gång ställa frågor till parternas ombud, rådgivare eller advokater.

1. På begäran av sökanden eller svaranden kan ordföranden, på förslag av referenten och efter att ha hört den andra parten och generaladvokaten, undantagsvis besluta att ett mål ska handläggas skyndsamt och på ett sätt som avviker från dessa regler, om det med hänsyn till målets särskilt brådskande art är nödvändigt att domstolen avgör det inom kortast möjliga tid.

Begäran om skyndsam handläggning ska inges genom särskild handling när ansökan eller svaromålet inges.

2. Vid skyndsam handläggning får ansökan och svaromålet kompletteras med replik och duplik endast om ordföranden anser det nödvändigt.

Intervenienten får inkomma med interventionsinlägga endast om ordföranden anser det nödvändigt.

3. När svaromålet ingivits eller, om beslutet om skyndsam handläggning fattas efter det att svaromålet ingivits, så snart detta beslut fattats, ska ordföranden bestämma datum för förhandlingen, och parterna ska genast underrättas om detta datum. Ordföranden kan senarelägga dagen för förhandlingen med hänsyn till åtgärder för bevisupptagning eller andra förberedande åtgärder.

Utan hinder av artikel 42 kan parterna komplettera sin argumentering och återropa ytterligare bevisning under det muntliga förfarandet. Parterna ska ange skälen för att detta inte gjorts tidigare.

4. Domstolen beslutar i anledning av begäran, sedan generaladvokaten hörts.

Kapitel 4

DOMEN

Artikel 63

Domen ska innehålla

- uppgift om att den är avkunnad av domstolen,
- datum för dess avkunnande,
- namnen på domstolens ordförande och de övriga domare som har beslutat domen,
- generaladvokatens namn,
- justitiesekreterarens namn,
- uppgift om parterna,
- namnen på parternas ombud, rådgivare eller advokater,
- parternas yrkanden,
- uppgift om att generaladvokaten har hörts,
- en sammanfattning av de faktiska omständigheterna,

— domskälen,

— domslutet, innefattande beslut om rättegångskostnader.

Artikel 64

1. Domen ska avkunnas vid offentligt sammanträde, till vilket parterna kallas.

2. Domen i original ska, sedan den undertecknats av domstolens ordförande och de övriga domare som deltagit i överläggningen samt justitiesekreteraren, förses med sigill och överlämnas i kansliets förvar; parterna ska delges bestyrkta kopior av domen.

3. Justitiesekreteraren ska på domen i original anteckna dagen för dess avkunnande.

Artikel 65

Domen ska gälla från och med den dag då den avkunnas.

Artikel 66

1. Utan att det hindrar tillämpning av föreskrifterna rörande förklaring av dom kan domstolen, på eget initiativ eller på begäran av part inom två veckor efter det att domen avkunnats, rätta skriv- eller räknefel eller andra uppenbara oriktigheter.

2. Justitiesekreteraren ska underrätta parterna om att de får inkomma med skriftliga yttranden inom den tid som domstolens ordförande bestämmer.

3. Domstolen ska efter att ha hört generaladvokaten fatta beslut inom stängda dörrar.

4. Rättelsebeslutet ska i original fogas till den rättade domen i original. En anteckning om beslutet ska göras i marginalen på den rättade domen i original.

Artikel 67

Om domstolen har underlåtit att fatta beslut om ett särskilt yrkande eller rättegångskostnader, får part inom en månad från delgivningen av domen ansöka om att domstolen ska ta upp frågan till behandling.

Ansökan ska delges den andra parten, och domstolens ordförande ska fastställa den tid inom vilken denne får yttra sig skriftligen.

Sedan yttrandet har inkommit ska domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, besluta såväl om huruvida ansökan kan tas upp till prövning som om den ska bifallas.

Artikel 68

En samling av domstolens avgöranden ska publiceras genom justitiesekreterarens försorg.

Kapitel 5

RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

Artikel 69

1. Beslut om kostnader ska meddelas i den slutliga domen eller i det beslut genom vilket förfarandet avslutas.

2. Tappande part ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

Finns det flera tappande parter, ska domstolen besluta om fördelningen av rättegångskostnaderna.

3. Om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, eller om särskilda omständigheter motiverar det, kan domstolen besluta att kostnaderna ska delas eller att vardera parten ska bära sin kostnad.

Finner domstolen att den vinnande parten i onödan eller mot bättre vetande vållat motparten kostnader, kan domstolen förplikta honom att ersätta dessa.

4. Medlemsstater och institutioner som har intervenerat ska bära sina rättegångskostnader.

När de har intervenerat i ett mål ska även stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater, liksom också EFTA:s övervakningsmyndighet, bära sina kostnader.

Rätten kan besluta att även andra intervenienter än de som nämns i föregående stycke ska bära sina rättegångskostnader.

5. Part som återkallar sin talan ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om den andra parten har yrkat detta i sitt yttrande över återkallelsen. På begäran av den part som återkallar sin talan ska emellertid kostnaderna bäras av den andra parten, om det anses skäligt på grund av dennes uppträdande.

Om parterna enas om fördelningen av rättegångskostnaderna, ska domstolen besluta i överensstämmelse därmed.

Om ersättning för rättegångskostnader inte har yrkats, ska vardera parten bära sin kostnad.

6. I mål där det inte finns anledning att döma i saken ska domstolen besluta om kostnader enligt vad den finner skäligt.

Artikel 70

I tvister mellan gemenskaperna och deras anställda ska institutionerna bära sina kostnader utan att det hindrar tillämpning av bestämmelserna i artikel 69.3 andra stycket.

Artikel 71

Kostnad som part varit tvungen att bestrida för verkställighet av domstolens dom eller beslut ska ersättas av den andra parten i enlighet med den taxa som gäller i den stat där verkställigheten genomförts.

Artikel 72

Förfarandet inför domstolen ska vara kostnadsfritt, med följande undantag:

- a) Om domstolen har förorsakats onödig kostnad kan den, efter att ha hört generaladvokaten, förplikta den part som förorsakat kostnaden att ersätta denna.
- b) Kostnader för kopior och översättning som utförts på begäran av part och som enligt justitiesekreteraren är att anse som oskäliga ska bäras av parten enligt den taxa som anges i artikel 16.5.

Artikel 73

Utan att det hindrar tillämpning av bestämmelserna i föregående artikel ska följande anses som ersättningsgilla kostnader:

- a) ersättning till vittnen och sakkunniga enligt artikel 51,
- b) nödvändiga kostnader som parterna haft med anledning av förfarandet, särskilt utgifter för resor och uppehälle samt arvode för ombud, rådgivare eller advokat.

Artikel 74

1. I händelse av tvist om de kostnader som är ersättningsgilla ska den sammansättning dit målet har hänskjutits, på begäran av part, avgöra frågan genom beslut, efter att ha hört den andra parten och generaladvokaten.

2. Parterna får för verkställighet begära en utskrift av beslutet.

Artikel 75

1. Betalningar från och till domstolens kassa ska ske i euro.

2. När kostnader har uppkommit i en annan valuta än euro eller när de åtgärder för vilka ersättning ska utgå har vidtagits i ett land som inte har euro som valuta, ska omräkning av valuta göras enligt Europeiska centralbankens referenskurs på betalningsdagen.

Kapitel 6

RÄTTSHJÄLP

Artikel 76

1. Part som helt eller delvis saknar möjlighet att bära kostnaderna för förfarandet får när som helst ansöka om rättshjälp.

Ansökan ska åtföljas av sådana upplysningar som visar att sökanden är i behov av rättshjälp, särskilt ett intyg av behörig myndighet som bekräftar hans brist på medel.

2. Om ansökan om rättshjälp inges innan sökanden väcker talan, ska den kortfattat ange föremålet för talan.

Ansökan behöver inte göras genom advokat.

3. Domstolens ordförande ska utse en domare att vara referent. Domstolen ska på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten hänskjuta ansökan till en dömande sammansättning, som ska besluta om huruvida rättshjälp ska beviljas helt eller delvis eller om ansökan ska avslås. Den dömande sammansättningen ska pröva om talan är uppenbart ogrundad.

Den dömande sammansättningen ska avgöra frågan genom beslut. Om en ansökan om rättshjälp avslås helt eller delvis, ska skälen för avslaget anges i beslutet.

4. Den dömande sammansättningen kan när som helst, på eget initiativ eller efter ansökan, återkalla rättshjälpen, om de omständigheter som låg till grund för denna har ändrats under förfarandets gång.

5. Då rättshjälp beviljats, ska medel för att täcka kostnaderna utges i förskott ur domstolens kassa.

I sitt beslut rörande rättegångskostnader kan domstolen förordna att belopp som har utgivits för rättshjälp ska återbetalas till domstolens kassa.

Sådana belopp ska genom justitiesekreterarens försorg återkrävas från den part som har förpliktats att betala dem.

Kapitel 7

ÅTERKALLELSE AV TALAN

Artikel 77

Om parterna förlikas innan domstolen avkunnat dom i målet och parterna underrättar domstolen om att de återkallar sin talan, ska domstolens ordförande förordna att målet avskrivs samt med beaktande av eventuella förslag från parterna besluta om rättegångskostnader i enlighet med artikel 69.5.

Denna bestämmelse ska inte tillämpas på sådan talan som avses i artiklarna 263 och 265 FEUF.

Artikel 78

Om en sökande skriftligen meddelar domstolen att han återkallar sin talan, ska domstolens ordförande förordna att målet avskrivs samt besluta om rättegångskostnader i enlighet med artikel 69.5.

Kapitel 8

DELGIVNING

Artikel 79

1. Delgivning enligt dessa rättegångsregler ska ske under justitiesekreterarens tillsyn genom att en kopia av den handling som ska delges antingen skickas med rekommenderad försändelse med mottagningsbevis eller överlämnas med bud till adressaten mot kvitto på den av honom angivna delgivningsadressen.

Justitiesekreteraren ska ombesörja och bestyrka kopior av handlingar som ska delges, utom i de fall då parterna själva tillhandahållit kopior i enlighet med artikel 37.1.

2. När mottagaren i enlighet med artikel 38.2 andra stycket har godtagit att delgivning sker per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel, kan samtliga inlagor, med undantag av rättsens dom och beslut, delges genom att en kopia av handlingen översänds på detta sätt.

Om handlingen, av tekniska orsaker eller på grund av handlingens art eller omfattning, inte kan översändas på detta sätt, och om mottagaren inte har angivit en adress för delgivning, ska handlingen delges mottagaren på dennes adress i enlighet med det förfarande som föreskrivs i punkt 1. Mottagaren ska underrättas om detta per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel. En rekommenderad försändelse anses i sådana fall ha överlämnats till mottagaren tio dagar efter det att försändelsen lämnades in på ett postkontor på den ort där rätten har sitt säte, om det inte av mottagningsbeviset framgår att försändelsen mottogs en annan dag eller om mottagaren, inom tre veckor räknat från underrättelsen per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel, upplyser justitiesekreteraren om att han inte mottagit försändelsen.

Kapitel 9

FRISTER

Artikel 80

1. Frister rörande förfarandet som föreskrivs i fördragen, i stadgan och i dessa rättegångsregler ska beräknas enligt följande:

- a) Då en frist uttryckt i dagar, veckor, månader eller år ska räknas från den tidpunkt en händelse inträffar eller en handling företas, inräknas inte i fristen den dag under vilken händelsen inträffade eller handlingen företogs.
- b) En frist uttryckt i veckor, månader eller år löper ut vid utgången av den dag i fristens sista vecka, månad eller år som infaller på samma veckodag eller samma datum som den dag då händelsen eller handlingen från vilken fristen ska räknas inträffade eller företogs. Då en frist är uttryckt i månader eller år och den dag då fristen ska löpa ut inte förekommer i den sista månaden, ska fristen löpa ut vid utgången av den månadens sista dag.
- c) Då en frist är uttryckt i månader och dagar, ska hänsyn först tas till hela månader, därefter till dagar.
- d) Fristerna ska innefatta lagstadgade helgdagar, lördagar och söndagar.
- e) Frister ska löpa även under rättsferier.

2. Om fristen löper ut på en lördag, söndag eller lagstadgad helgdag, ska den förlängas till utgången av närmast följande arbetsdag.

Den av domstolen upprättade förteckningen över lagstadgade helgdagar ska kungöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 81

1. När fristen för att väcka talan mot en av en institution antagen rättsakt börjar löpa från tidpunkten för rättsaktens offentliggörande, ska fristen i enlighet med artikel 80.1 a räknas från slutet av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Tidsfristerna ska förlängas med tio dagar med hänsyn till avstånd i samtliga fall.

Artikel 82

Frister som fastställts i enlighet med dessa rättegångsregler får förlängas av den som har fastställt dem.

Domstolens ordförande och avdelningarnas ordförande kan bemyndiga justitiesekreteraren att fastställa eller förlänga vissa frister som det enligt dessa regler ankommer på dem att fastställa.

Kapitel 10

VILANDEFÖRKLARING

Artikel 82a

1. Förfarandet kan förklaras vilande
 - a) genom beslut av domstolen, och sedan generaladvokaten hörts, i de fall som anges i artikel 54 tredje stycket i stadgan,
 - b) i alla andra fall av domstolens ordförande efter det att generaladvokaten och, utom i de i artikel 103 angivna fallen, parterna hörts.

Återupptagande av förfarandet kan beslutas eller avgöras i samma ordning.

Beslut eller avgöranden enligt denna punkt ska delges parterna.

2. Vilandeförklaringen ska gälla från och med den dag som anges i beslutet eller, då datum saknas, från och med dagen för beslutet.

Under det att målet är vilande, ska de frister som satts ut för parterna inte fortsätta att löpa.

3. Om beslutet om vilandeförklaring inte anger den tid under vilken målet ska vila, ska tiden löpa ut på den dag som anges i

beslutet om återupptagande av målet eller, om dag inte anges, på dagen för beslutet.

De frister som satts ut ska börja löpa i sin helhet från dagen för målets återupptagande.

AVDELNING III

SÄRSKILDA RÄTTEGÅNGSFORMER

Kapitel 1

Artikel 85

UPPSKOV MED VERKSTÄLLIGHET OCH ANDRA INTERIMISTISKA ÅTGÄRDER

Ordföranden ska antingen själv besluta med anledning av ansökan eller hänskjuta den till domstolen.

Artikel 83

Om ordföranden har förhinder ska artikel 11 tillämpas.

1. En ansökan enligt artikel 278 FEUF och artikel 157 FEA om uppskov med verkställighet av en rättsakt som har utfärdats av en institution kan endast prövas om sökanden har väckt talan om prövning av rättsakten vid domstolen.

Då ansökan hänskjuts till domstolen, ska denna skjuta upp handläggningen av alla andra mål och ärenden samt meddela beslut efter att ha hört generaladvokaten. Artikel 84 ska tillämpas.

En ansökan om andra interimistiska åtgärder enligt artikel 279 FEUF kan endast prövas om den inges av en part i ett mål som är anhängigt vid domstolen och har samband med det målet.

Artikel 86

1. Domstolen ska avgöra ärendet genom att meddela ett motiverat beslut som inte kan överklagas. Beslutet ska omedelbart delges parterna.

2. En ansökan som avses i punkt 1 ska ange föremålet för talan, de omständigheter som ställer krav på skyndsamhet och de faktiska och rättsliga grunder på vilka den begärda åtgärden omedelbart framstår som befogad.

2. Verkställighet av beslutet kan göras avhängigt av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna.

3. Ansökan ska göras genom särskild handling och i enlighet med artiklarna 37 och 38 i dessa rättegångsregler.

3. Om inte datum för den interimistiska åtgärdens upphörande har fastställts i beslutet, upphör åtgärden när den slutliga domen avkunnas.

Artikel 84

4. Beslutet ska endast ha interimistisk verkan och inte föregripa domstolens avgörande i saken.

1. Ansökan ska delges motparten. Domstolens ordförande ska därvid fastställa en kort frist, inom vilken motparten har rätt att yttra sig skriftligen eller muntligen.

Artikel 87

2. Domstolens ordförande kan förordna om bevisupptagning.

På ansökan av part kan beslutet när som helst ändras eller upphävas med hänsyn till ändrade förhållanden.

Ordföranden kan bifalla ansökan även innan yttrande inkommit från motparten. Detta beslut kan senare ändras eller upphävas oberoende av ansökan av part.

Artikel 88

Avslag på ansökan om en interimistisk åtgärd ska inte hindra sökanden från att på grund av nya omständigheter ansöka på nytt.

Artikel 89

Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på en ansökan enligt artiklarna 280 och 299 FEUF samt artikel 164 FEA om uppskov med verkställighet av ett beslut av domstolen eller av åtgärder vidtagna av andra institutioner.

I beslutet att bifalla ansökan ska, när så anses nödvändigt, det datum fastställas då den interimistiska åtgärden ska upphöra.

Artikel 90

1. I en ansökan enligt artikel 81 tredje och fjärde styckena FEA ska sökanden uppge

- a) namn och adress på de personer eller företag som ska omfattas av kontrollåtgärden,
- b) kontrollåtgärdens föremål och syfte.

2. Domstolens ordförande ska avgöra ärendet genom beslut. Artikel 86 i dessa rättegångsregler ska tillämpas.

Om ordföranden är frånvarande eller har förhinder ska artikel 11 tillämpas.

*Kapitel 2**RÄTTEGÅNGSHINDER ELLER ANNAN RÄTTEGÅNGSFRÅGA**Artikel 91*

1. Om en part hos domstolen begär att domstolen ska meddela beslut i fråga om rättegångshinder eller annan rättegångsfråga, utan att själva sakfrågan prövas, ska detta ske genom särskild handling.

Begäran ska utöver yrkandet innehålla uppgift om de faktiska och rättsliga omständigheter på vilka talan grundas; återopade handlingar ska bifogas.

2. Så snart begäran inkommit, ska domstolens ordförande fastställa en frist inom vilken motparten, med angivande av yrkanden och grunder, ska inkomma med skriftligt yttrande.

3. Om inte domstolen bestämmer annat, ska återstoden av förfarandet vara muntligt.

4. Efter att ha hört generaladvokaten ska domstolen fatta beslut i fråga om begäran eller låta beslutet anstå till den slutliga domen.

Om domstolen avslår begäran eller låter beslutet anstå, ska domstolens ordförande fastställa nya frister för målets fortsatta handläggning.

Artikel 92

1. Om det är uppenbart att domstolen saknar behörighet att pröva viss sak eller att talan inte kan tas upp till prövning, kan domstolen, sedan generaladvokaten hörts, fatta ett motiverat beslut utan ytterligare behandling.

2. Domstolen kan när som helst på eget initiativ, efter att ha hört parterna, pröva om talan ska avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas eller fastställa att det inte längre finns något föremål för talan och att det inte längre finns anledning att döma i saken. Ett sådant beslut fattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 91.3 och 91.4.

*Kapitel 3**INTERVENTION**Artikel 93*

1. En interventionsansökan måste göras inom sex veckor från dagen för kungörelse enligt artikel 16.6.

Ansökan ska innehålla uppgifter om

- a) målet,
- b) parterna,
- c) intervenientens namn och adress,
- d) intervenientens delgivningsadress på den ort där domstolen har sitt säte,
- e) de yrkanden som intervenienten önskar stödja genom interventionen,
- f) för det fall ansökan sker med stöd av artikel 40 andra eller tredje stycket i stadgan, en redogörelse för de omständigheter som visar att intervenienten har rätt att intervensera.

Intervenienten ska företrädas i enlighet med vad som anges i artikel 19 i stadgan.

Artiklarna 37 och 38 ska tillämpas.

2. Ansökan ska delges parterna.

Kapitel 4

Domstolens ordförande ska innan ansökan prövas bereda parterna tillfälle att yttra sig skriftligen eller muntligen.

TREDSKODOM OCH ANSÖKAN OM ÅTERVINNING

Artikel 94

Ordföranden ska avgöra ärendet genom att meddela beslut eller hänskjuta ärendet till domstolen.

1. Om en rätteligen instämmd part inte inkommer med svaromål i föreskriven form inom den fastställda fristen, får sökanden yrka att domstolen genom tredsokod om bifaller hans talan.

3. Om domstolens ordförande beviljar ansökan, ska intervenienten tillställas samtliga inlagor som delgivits parterna. På yrkande av part kan ordföranden dock undanta hemliga eller konfidentiella handlingar.

Yrkandet ska delges svaranden. Domstolen kan besluta att inleda muntlig förhandling i fråga om yrkandet.

4. Intervenienten måste godta målet sådant det föreligger vid tidpunkten för hans intervention.

2. Innan tredsokod om avkunnas ska domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, undersöka om talan kan tas upp till prövning, om formkraven har uppfyllts samt om sökandens yrkanden framstår som välgrundade. Domstolen kan förordna om bevisupptagning.

5. Domstolens ordförande ska fastställa en frist inom vilken intervenienten får inkomma med interventionsinlaga.

3. Tredsokodomen är verkställbar. Domstolen kan dock bevilja uppskov med verkställigheten till dess den har meddelat beslut med anledning av en ansökan om återvinning enligt punkt 4 eller göra verkställigheten beroende av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna; säkerheten ska återlämnas, om någon sådan ansökan inte inges eller om ansökan avslås.

Skrivelsen ska innehålla

a) intervenientens yrkande, genom vilket han helt eller delvis stöder eller bestrider en av parternas yrkanden,

4. Ansökan får göras om återvinning av tredsokod om.

b) de rättsliga grunder och omständigheter i övrigt som intervenienten åberopar,

Ansökan ska inges inom en månad från dagen för delgivning av domen och ska inkomma i den form som anges i artiklarna 37 och 38 i dessa rättegångsregler.

c) i förekommande fall, uppgift om den bevisning som åberopas.

5. Sedan ansökan om återvinning delgivits, ska domstolens ordförande fastställa en frist inom vilken motparten får inkomma med skriftligt yttrande.

6. Sedan inlagan inkommit, ska domstolens ordförande, om så anses nödvändigt, fastställa en frist inom vilken parterna kan bemöta inlagan.

Vad som föreskrivs i artikel 44 och följande ska tillämpas på förfarandet.

7. En interventionsansökan som ingivits efter utgången av den frist som anges i punkt 1, men före beslutet att inleda det muntliga förfarandet i enlighet med artikel 44.3, får beaktas. Om domstolens ordförande beviljar ansökan, får intervenienten yttra sig muntligen vid förhandlingen, om sådan hålls.

6. Domstolen ska avgöra målet genom dom som inte kan återvinnas.

Denna dom ska i original fogas till tredsokodomen i original. En anteckning om den slutliga domen ska göras i marginalen till tredsokodomen i original.

Kapitel 5

Artikel 99

Artikel 95

(upphävd)

Artikel 96

(upphävd)

Kapitel 6

SÄRSKILDA RÄTTSMEDEL

Avsnitt 1 – Talan av tredje man

Artikel 97

1. Bestämmelserna i artiklarna 37 och 38 ska tillämpas på talan av tredje man. Därutöver ska en sådan ansökan innehålla uppgifter om

- a) den dom som klandras,
- b) på vilket sätt domen är till förfång för tredje mans rättigheter,
- c) skälen för att tredje man inte kunde delta i det ursprungliga målet.

Ansökan ska riktas mot alla parter i det ursprungliga målet.

Om domen har kungjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, måste ansökan ha inkommit inom två månader från dagen för kungörelsen.

2. Domstolen kan på ansökan av tredje man förordna om uppskov med verkställighet av domen. Bestämmelserna i tredje avsnittet, första kapitlet, ska tillämpas.

3. Om talan av tredje man bifalls helt eller delvis, ska den klandrade domen ändras i motsvarande mån.

Domen rörande talan av tredje man ska i original fogas till originalet av den klandrade domen. En anteckning om domen rörande talan av tredje man ska göras i marginalen till den klandrade domen i original.

Avsnitt 2 – Resning

Artikel 98

Ansökan om resning måste ske inom tre månader från den dag då sökanden fick kännedom om de förhållanden på vilka ansökan grundas.

1. Artiklarna 37 och 38 ska tillämpas på ansökan om resning. Därutöver ska en sådan ansökan innehålla uppgifter om

- a) den dom som klandras,
- b) de punkter på vilka domen klandras,
- c) de omständigheter på vilka ansökan grundas,
- d) de bevis som åberopas till styrkande av att det föreligger faktiska omständigheter som är resningsgrundande samt att ansökan inkommit inom den i artikel 98 föreskrivna fristen.

2. Ansökan ska riktas mot samtliga parter i det mål i vilket den klandrade domen har avkunnats.

Artikel 100

1. Utan att föregripa sitt beslut i saken ska domstolen inom stängda dörrar, med beaktande av parternas skriftliga yttranden och efter att ha hört generaladvokaten, genom dom avgöra huruvida ansökan om resning kan tas upp till prövning.

2. Om domstolen finner att ansökan kan tas upp till prövning, ska den pröva saken och avkunna dom i enlighet med dessa rättegångsregler.

3. Den dom som avkunnats efter det att ansökan om resning har bifallits ska i original fogas till den ursprungliga domen i original. En anteckning om den nya domen ska göras i marginalen på den ursprungliga domen i original.

Kapitel 7

PRÖVNING AV SKILJEMANNAKOMMITTÉNS BESLUT

Artikel 101

1. En ansökan som inges med stöd av artikel 18 andra stycket FEA ska innehålla

- a) uppgift om sökandens namn och adress,
- b) uppgift om i vilken egenskap ingivaren underskrivit ansökan,
- c) uppgift om det beslut av skiljemannakommittén mot vilket talan förs,

- d) uppgift om parterna,
 - e) en kort sakframställning,
 - f) sökandens yrkanden och grunder.
2. Artiklarna 37.3 och 37.4, 38.2 och 38.3 samt 38.5 i dessa rättegångsregler ska tillämpas.

Till ansökan ska även bifogas en bestyrkt kopia av skiljemannakommitténs beslut.

- 3. Så snart ansökan inkommit, ska justitiesekreteraren begära in akten i målet från kommitténs kansli.
- 4. För det fortsatta förfarandet ska artiklarna 39, 40 samt 55 och följande tillämpas.
- 5. Domstolen ska avgöra saken genom dom. Om domstolen upphäver kommitténs beslut, kan saken återförvisas till kommittén.

Kapitel 8

FÖRKLARING AV DOM

Artikel 102

1. Ansökan om förklaring av dom ska ske i enlighet med artiklarna 37 och 38. En sådan ansökan ska vidare innehålla uppgifter om
- a) den dom som avses,
 - b) de delar av domen beträffande vilka förklaring söks.

Ansökan ska riktas mot samtliga parter i det mål i vilket domen avkunnats.

- 2. Domstolen ska avkunna dom efter att ha berett parterna tillfälle att yttra sig och efter att ha hört generaladvokaten.

Domen med förklaring av dom ska i original fogas till den ursprungliga domen i original. En anteckning om förklaringen ska göras i marginalen på den ursprungliga domen.

Kapitel 9

BEGÄRAN OM FÖRHANDSAVGÖRANDE OCH ANDRA TOLKNINGSFÖRFARANDEN

Artikel 103

- 1. I de fall som avses i artikel 23 i stadgan ska dessa rättegångsregler tillämpas på förfarandet med beaktande av förhandsavgörandenas särskilda beskaffenhet.

2. Bestämmelserna i punkt 1 ska även tillämpas på förhandsavgöranden enligt protokollet om domstolens tolkning av konventionen av den 29 februari 1968 om ömsesidigt erkännande av bolag och juridiska personer samt enligt protokollet om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, båda undertecknade i Luxemburg den 3 juni 1971, liksom på sådana förfaranden som avses i artikel 4 i sistnämnda protokoll.

Bestämmelserna i punkt 1 ska också tillämpas på varje begäran om förhandsavgörande som får framställas med stöd av andra avtal.

Artikel 104

1. Nationella domstolars beslut om hänskjutande enligt artikel 103 ska, med bifogande av en översättning till det officiella språket i respektive stat, tillställas medlemsstaterna i sin ursprungliga lydelse. Om det är lämpligt på grund av omfattningen av den nationella domstolens beslut, ska nämnda översättning ersättas med en översättning till det officiella språket i respektive stat av en sammanfattning av beslutet, vilken ska ligga till grund för statens ställningstagande. I sammanfattningen ska frågan eller frågorna i begäran om förhandsavgörande återges i sin helhet. Sammanfattningen ska – i den mån dessa uppgifter förekommer i den nationella domstolens beslut – särskilt innehålla uppgift om vad målet vid den nationella domstolen rör, parternas huvudargument, en kortfattad redogörelse för skälen till att frågan hänskjutits samt den rättspraxis och de unionsrättsliga och nationella bestämmelser som anges i beslutet.

I de fall som anges i artikel 23 tredje stycket i stadgan ska de nationella domstolarnas beslut i sin ursprungliga lydelse tillställas de stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet, varvid en översättning av beslutet, eller i förekommande fall av en sammanfattning, till något av de språk enligt mottagarens val som anges i artikel 29.1 i dessa rättegångsregler ska bifogas.

När en tredje stat har rätt att delta i ett mål om förhandsavgörande i enlighet med artikel 23 fjärde stycket i stadgan, ska den nationella domstolens beslut i sin ursprungliga lydelse tillställas denna stat, varvid en översättning av beslutet, eller i förekommande fall av en sammanfattning, till något av de språk enligt den tredje statens val som anges i artikel 29.1 i dessa rättegångsregler ska bifogas.

2. I fråga om hur parterna i målet vid den nationella domstolen ska företrädas och i avseende på samma parter personliga närvaro ska domstolen i mål om förhandsavgörande beakta rättegångsreglerna vid den nationella domstol som framställt begäran.

3. Om en fråga i en begäran om förhandsavgörande är identisk med en fråga som domstolen redan har avgjort eller om svaret på en sådan fråga klart kan utläsas av rättspraxis, får domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra saken genom motiverat beslut med hänvisning till den tidigare domen eller till ifrågavarande rättspraxis.

Domstolen får även i fall där svaret på frågan i begäran om förhandsavgörande inte lämnar utrymme för rimligt tvivel avgöra saken genom motiverat beslut, efter att ha meddelat den domstol som hänskjutit frågan, efter att ha berett parter och övriga som avses i artikel 23 i stadgan tillfälle att yttra sig och efter att ha hört generaladvokaten.

4. Om inte annat följer av punkt 3, ska handläggningen av mål om förhandsavgörande även innefatta en muntlig del. Sedan inlagor eller skriftliga yttranden som avses i artikel 23 i stadgan inkommit, kan domstolen emellertid, med referentens rapport som underlag och efter meddelande till parter och intressenter som enligt dessa bestämmelser får inkomma med inlagor eller skriftliga yttranden samt efter att ha hört generaladvokaten, besluta annorlunda, såvida inte någon av nyssnämnda parter eller intressenter inkommer med en begäran med uppgift om skälen till att denna part eller intressent önskar höras. Begäran ska framställas inom tre veckor från delgivningen av inkomna inlagor eller skriftliga yttranden. Den fristen kan förlängas av ordföranden.

5. Sedan generaladvokaten hörts, kan domstolen begära klarläggande av den nationella domstolen.

6. Beslut om rättegångskostnader i mål om förhandsavgörande ankommer på den nationella domstolen.

Under särskilda omständigheter kan domstolen, i form av rättshjälp, bevilja understöd i syfte att underlätta för en part att ställa ombud eller infinna sig personligen.

Artikel 104a

På begäran av den nationella domstolen kan ordföranden, på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, undantagsvis besluta att en begäran om förhandsavgörande ska handläggas skyndsamt och på ett sätt som avviker från dessa regler, om det av de återopade omständigheterna framgår att det är synnerligen brådskande att avgöra den fråga som ställts i en begäran om förhandsavgörande.

I dessa fall ska ordföranden omedelbart fastställa datum för den muntliga förhandlingen; parterna i målet vid den nationella domstolen och de andra intressenter som avses i artikel 23 i stadgan ska underrättas härom i samband med delgivningen av beslutet om hänskjutande.

De parter och andra intressenter som avses i föregående stycke kan inge eventuella inlagor och skriftliga yttranden, inom en tidsfrist som ska fastställas av ordföranden och som inte kan bestämmas till mindre än fjorton dagar. Ordföranden kan anmoda parter och andra intressenter att begränsa sina inlagor och skriftliga yttranden till de huvudsakliga rättsfrågor som uppkommer till följd av den fråga som ställts i begäran om förhandsavgörande.

Eventuella inlagor och skriftliga yttranden ska tillställas de parter och andra intressenter som avses ovan före förhandlingen.

Domstolen beslutar i anledning av begäran, sedan generaladvokaten hörts.

Artikel 104b

1. En begäran om förhandsavgörande i vilken en eller flera frågor ställs som rör de områden som avses i de områden som avses i avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt kan, på ansökan av den nationella domstolen eller undantagsvis på domstolens eget initiativ, handläggas enligt ett förfarande för brådskande mål som avviker från bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

Den nationella domstolen ska i sin ansökan redogöra för de rättsliga och faktiska omständigheter som visar målets brådskande art och som motiverar en tillämpning av detta undantagsförfarande samt om möjligt ange hur den föreslår att de ställda frågorna ska besvaras.

Om den nationella domstolen inte har inkommit med en ansökan om tillämpning av förfarandet för brådskande mål kan domstolens ordförande, om det vid första påseende förefaller nödvändigt att tillämpa detta förfarande, anmoda den avdelning som avses nedan att pröva huruvida begäran om förhandsavgörande ska handläggas enligt nämnda förfarande.

Beslutet att handlägga en begäran om förhandsavgörande enligt förfarandet för brådskande mål fattas, på grundval av referentens rapport och sedan generaladvokaten hörts, av den utsedda avdelningen. Avdelningens sammansättning fastställs, i enlighet med artikel 11c, den dag då målet tilldelas referenten, om den nationella domstolen har ansökt om att förfarandet för brådskande mål ska tillämpas eller, om en tillämpning av förfarandet prövas på begäran av domstolens ordförande, den dag då begäran görs.

2. När den nationella domstolen har ansökt om att en sådan begäran om förhandsavgörande som avses i föregående stycke ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål, eller när ordföranden har anmodat den utsedda avdelningen att pröva huruvida begäran ska handläggas enligt detta förfarande, ska justitiesekreteraren omedelbart underrätta parterna i målet vid den nationella domstolen, den medlemsstat i vilken nämnda domstol är belägen och de institutioner som avses i artikel 23 första stycket i stadgan, enligt de villkor som föreskrivs i den bestämmelsen, om nämnda begäran.

Beslutet att tillämpa eller inte tillämpa förfarandet för brådskanie mål om förhandsavgörande ska omedelbart delges såväl den nationella domstolen som parterna, medlemsstaten och de institutioner som avses i föregående stycke. I beslutet att tillämpa förfarandet för brådskanie mål om förhandsavgörande fastställs den frist inom vilken de sistnämnda kan inkomma med inlagor och skriftliga yttranden. I beslutet kan anges vilka rättsfrågor som ska tas upp i dessa inlagor och skriftliga yttranden samt fastställas att skrivelserna inte får överskrida en viss längd.

Så snart delgivning i enlighet med första stycket har skett ska begäran om förhandsavgörande dessutom delges andra i artikel 23 i stadgan angivna intressenter än dem som nämnda delgivning riktar sig till, och beslutet att tillämpa eller inte tillämpa förfarandet för brådskanie mål om förhandsavgörande ska delges dessa intressenter så snart delgivning i enlighet med andra stycket har skett.

Parter och andra intressenter som avses i artikel 23 i stadgan ska så snart som möjligt underrättas om när förhandlingen väntas äga rum.

När förfarandet för brådskanie mål om förhandsavgörande inte ska tillämpas fortsätter förfarandet i enlighet med bestämmelserna i artikel 23 i stadgan och, i tillämpliga delar, i enlighet med bestämmelserna i dessa rättegångsregler.

3. En begäran om förhandsavgörande som handläggs enligt förfarandet för brådskanie mål ska, tillsammans med inkomna inlagor och skriftliga yttranden, delges de andra intressenter som avses i artikel 23 i stadgan och som inte är sådana parter och intressenter som avses i föregående punkt. Till begäran om förhandsavgörande ska fogas en översättning, i förekommande fall av en sammanfattning, i enlighet med de villkor som föreskrivs i artikel 104.1.

De inlagor och skriftliga yttranden som inkommit ska även delges de parter och andra intressenter som avses i första stycket i föregående punkt.

Parter och andra intressenter ska underrättas om datumet för förhandlingen i samband med delgivning enligt föregående stycken.

4. Avdelningen kan i extremt brådskanie fall besluta att inte tillämpa den skriftliga del av förfarandet som avses i punkt 2 andra stycket i denna artikel.

5. Den utsedda avdelningen beslutar dom, sedan generaladvokaten hörts.

Avdelningen kan besluta att sammanträda med tre domare. Avdelningen ska i det fallet vara sammansatt av ordföranden på den utsedda avdelningen, referenten och den första eller, i

förekommande fall, de två första domarna som utsetts från den lista som avses i artikel 11c andra stycket i samband med fastställandet av den utsedda avdelningens dömande sammansättning, i enlighet med punkt 1 fjärde stycket i denna artikel.

Avdelningen kan även hänskjuta målet till domstolen i syfte att det ska kunna tilldelas en större dömande sammansättning. Handläggningen enligt förfarandet för brådskanie mål om förhandsavgörande fortsätter i den nya sammansättningen, i förekommande fall efter återupptagande av det muntliga förfarandet.

6. De inlagor som avses i denna artikel ska anses inkomna när en kopia av en undertecknad inläga och de handlingar som åberopas inklusive en sådan förteckning över handlingar som avses i artikel 37.4 har översänts till domstolens kansli per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel som domstolen har tillgång till. Originalen av inlagan och de bilagor som avses ovan ska inges till domstolens kansli.

Delgivning och underrättelse enligt denna artikel kan ske genom att en kopia av handlingen översänds per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel som domstolen och mottagaren har tillgång till.

Kapitel 10

SÄRSKILDA RÄTTEGÅNGSFORMER ENLIGT ARTIKLARNA 103–105 FEA

Artikel 105

1. En ansökan i enlighet med artikel 103 tredje stycket FEA ska med bestyrkande av varje kopia inges i fyra exemplar. Ansökan ska delges Europeiska kommissionen.

2. Utkastet till avtalet eller överenskommelsen i fråga, Europeiska kommissionens yttrande beträffande den stat som berörs samt övriga åberopade handlingar ska bifogas ansökan.

Europeiska kommissionen ska yttra sig över ansökan inom tio dagar; fristen kan dock förlängas av domstolens ordförande, sedan den berörda staten hörts.

En bestyrkt kopia av yttrandet ska delges den stat som berörs.

3. Så snart ansökan inkommit, ska domstolens ordförande utse en domare att vara referent. Förste generaladvokaten ska omedelbart därefter utse en generaladvokat.

4. Beslutet ska fattas inom stängda dörrar, sedan generaladvokaten hörts.

Ombud eller rådgivare för den berörda staten och för Europeiska kommissionen ska höras, om de begär det.

Artikel 106

1. I fall som avses i artiklarna 104 tredje stycket och 105 andra stycket FEA ska artikel 37 och följande i dessa rättegångsregler tillämpas.

2. Ansökan ska delges den stat som svaranden tillhör.

Kapitel 11

YTTRANDEN

Artikel 107

1. Om den begäran om ett förhandsyttrande som avses i artikel 218 FEUF görs av Europaparlamentet, ska den delges rådet, Europeiska kommissionen och medlemsstaterna. Om begäran görs av rådet ska den delges Europeiska kommissionen och Europaparlamentet. Om begäran görs av Europeiska kommissionen ska den delges rådet, Europaparlamentet och medlemsstaterna. Om begäran görs av en av medlemsstaterna ska den delges rådet, Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och de övriga medlemsstaterna.

Domstolens ordförande ska fastställa en frist, inom vilken delgivna institutioner och stater får inkomma med skriftliga yttranden.

2. Ett yttrande får avse såväl en föreslagen överenskommelses förenlighet med bestämmelserna i fördragen som unionens eller en av dess institutioners behörighet att ingå överenskommelsen.

Artikel 108

1. Så snart en ansökan enligt artikel 107 inkommit, ska domstolens ordförande utse en domare att vara referent.

2. Domstolen ska, inom stängda dörrar och efter att ha hört generaladvokaten, avge ett motiverat yttrande.

3. Sedan yttrandet undertecknats av domstolens ordförande, de övriga domare som deltagit i avgörandet och justitiesekreteraren, ska det delges rådet, Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och medlemsstaterna.

Artikel 109

(upphävd)

Kapitel 12

BEGÄRAN OM TOLKNING ENLIGT ARTIKEL 68 I EG-FÖRDRAGET

Artikel 109a

(upphävd)

Kapitel 13

LÖSNING AV TVISTER SOM AVSES I ARTIKEL 35 I UNIONSFÖRDRAGET, I DESS LYDELSE FÖRE IKRAFTTRÄDANDET AV LISSABONFÖRDRAGET

Artikel 109b

1. I händelse av sådan tvist mellan medlemsstaterna som avses i artikel 35.7 FEU, i dess lydelse före ikraftträdandet av Lissabonfördraget som ska fortsätta att gälla enligt protokoll nr 36 som fogats till fördragen, anhängiggörs målet vid domstolen genom att en av parterna i tvisten inger ansökan. Ansökan ska delges övriga medlemsstater samt Europeiska kommissionen.

I händelse av sådan tvist mellan medlemsstaterna och Europeiska kommissionen som avses i artikel 35.7 FEU, i dess lydelse före ikraftträdandet av Lissabonfördraget som ska fortsätta att gälla enligt protokoll nr 36 som fogats till fördragen, anhängiggörs målet vid domstolen genom att en av parterna i tvisten inger ansökan. Om ansökan inges av en medlemsstat, ska den delges övriga medlemsstater, rådet och Europeiska kommissionen. Om ansökan inges av Europeiska kommissionen, ska den delges medlemsstaterna och rådet.

Ordföranden ska fastställa en frist inom vilken delgivna institutioner och medlemsstater får inkomma med skriftliga yttranden.

2. Sedan en ansökan som avses i föregående punkt inkommit, utser ordföranden en referent. Förste generaladvokaten tilldelar genast därefter en generaladvokat denna ansökan.

3. Domstolen avgör tvisten genom dom, sedan generaladvokaten föredragit sitt förslag till avgörande.

Handläggningen ska innefatta en muntlig del på begäran av en medlemsstat eller en av de institutioner som avses i punkt 1.

4. Samma förfarande ska tillämpas då ett avtal mellan medlemsstater ger domstolen behörighet att avgöra tvister mellan medlemsstater eller mellan medlemsstater och en institution.

AVDELNING IV

ÖVERKLAGANDE AV TRIBUNALENS AVGÖRANDE

Artikel 110

Utan att det hindrar tillämpning av vad som föreskrivs i artikel 29.2 b, 29.2 c och 29.3 fjärde stycket i dessa rättegångsregler, ska, vid överklaganden av avgöranden från tribunalen enligt artiklarna 56 och 57 i stadgan, rättegångsspråket i domstolen vara det språk på vilket den överklagade domen har avkunnats.

Artikel 111

1. Överklagande sker genom att en skrivelse inges till domstolens eller tribunalens kansli.

2. Tribunalens kansli ska utan dröjsmål sända över akten och, i förekommande fall, överklagandet till domstolens kansli.

Artikel 112

1. Överklagandet ska innehålla uppgifter om

- a) klagandens namn och adress,
- b) övriga parter i målet vid tribunalen,
- c) de rättsliga grunder som åberopas,
- d) klagandens yrkanden.

Artiklarna 37 samt 38.2 och 38.3 ska tillämpas på överklagandet.

2. Det överklagade avgörandet från tribunalen ska bifogas överklagandet. Därvid ska anges vilken dag klaganden delgivit det överklagade avgörandet.

3. Om överklagandet inte uppfyller de i artikel 38.3 eller de i denna artikel punkt 2 stadgade kraven, ska artikel 38.7 tillämpas.

Artikel 113

1. Klagandens yrkanden får avse
 - att tribunalens avgörande ska upphävas helt eller delvis,
 - att de yrkanden som framställts i första instans ska bifallas helt eller delvis; nya yrkanden får inte framställas.

2. Överklagandet får inte avse annan sak än den som varit föremål för talan vid tribunalen.

Artikel 114

Överklagandet ska delges parterna i målet vid tribunalen. Artikel 39 ska tillämpas.

Artikel 115

1. Parterna i målet vid tribunalen får inom två månader från delgivning av överklagandet inkomma med svarsskrivelse. Fristen kan inte förlängas.

2. I svarsskrivelsen ska finnas uppgifter om

- a) namn och adress på den part som ger in skrivelsen,
- b) datum för delgivning av överklagandet,
- c) de rättsliga grunder som åberopas, samt
- d) svarandens yrkanden.

Artiklarna 37, 38.2 och 38.3 ska tillämpas.

Artikel 116

1. Yrkandena i svarsskrivelsen får avse
 - att överklagandet helt eller delvis ska avvisas eller ogillas eller att tribunalens avgörande helt eller delvis ska upphävas,
 - att de yrkanden som framställts i första instans ska bifallas helt eller delvis; nya yrkanden får inte framställas.
2. Svarsskrivelsen får inte avse annan sak än den som varit föremål för talan vid tribunalen.

Artikel 117

1. På yrkande av sökanden inom sju dagar från delgivning av svarsskrivelsen får överklagandet och svarsskrivelsen följas av replik och duplik, om domstolens ordförande anser det erforderligt och uttryckligen tillåter att replik inges, i syfte att möjliggöra för sökanden att utveckla sin talan eller i syfte att skapa underlag för målets avgörande. Ordföranden ska fastställa datum för ingivande av replik och, när repliken delges, datum för ingivande av duplik.
2. Om det i en svarsskrivelse yrkas att ett avgörande från tribunalen helt eller delvis ska upphävas, på en grund som inte omnämns i överklagandet, får klaganden eller övriga parter inkomma med en till denna grund begränsad replik inom två månader från delgivning av svarsskrivelsen. För vidare skriftväxling ska artikel 117.1 tillämpas.

Artikel 118

Om inte annat följer av nedanstående bestämmelser ska artiklarna 42.2, 43, 44, 55–90, 93, 95–100 samt 102 tillämpas i mål vid domstolen om överklagande av avgöranden från tribunalen.

Artikel 119

Om det är uppenbart att överklagandet helt eller delvis inte kan tas upp till prövning, eller om överklagandet helt eller delvis är uppenbart ogrundat, kan domstolen vid varje tidpunkt, med referentens rapport som underlag och efter att ha hört generaladvokaten, avvisa eller ogilla överklagandet helt eller delvis genom motiverat beslut.

Artikel 120

Sedan de inlagor som avses i artikel 115.1 och, i förekommande fall, artikel 117.1 och 117.2 i dessa rättegångsregler inkommit, kan domstolen, på grundval av referentens rapport och sedan generaladvokaten och parterna hörts, besluta att avgöra överklagandet utan muntlig förhandling, såvida inte någon av parterna inkommer med en begäran med uppgift om skälen till att han önskar höras. Begäran ska framställas inom tre veckor från delgivningen av underrättelsen om att det skriftliga förfarandet avslutats. Den fristen kan förlängas av ordföranden.

Artikel 121

En rapport enligt artikel 44.2 ska föreläggas domstolen, sedan de inlagor som avses i artikel 115.1 och, i förekommande fall, i artikel 117.1 och 117.2 har ingivits. Om sådana inlagor inte inges, ska samma förfarande tillämpas, sedan fristen för att ge in inlagorna löpt ut.

Artikel 122

När överklagandet avvisas eller slutlig dom avkunnas, ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna.

I en tvist mellan gemenskaperna och deras anställda gäller följande:

- Artikel 70 ska tillämpas endast när en institution har överklagat.
- Utan hinder av vad som föreskrivs i artikel 69.2 kan domstolen, i mål där en tjänsteman eller annan institutionsanställd har överklagat, förplikta parterna att dela rättegångskostnaderna när så anses skäligt.

Om överklagandet återkallas, ska artikel 69.5 tillämpas.

Om ett överklagande av en medlemsstat eller institution, som inte intervenerat i målet vid tribunalen, är befogat, kan domstolen fördela rättegångskostnaderna mellan parterna eller förplikta den vinnande parten att ersätta den kostnad som överklagandet förorsakat den tappande parten.

Artikel 123

En ansökan om intervention i ett mål om överklagande av ett avgörande av tribunalen måste inges inom en månad från dagen för kungörandet enligt artikel 16.6.

AVDELNING IVa

OMPRÖVNING AV TRIBUNALENS AVGÖRANDE

Artikel 123a

Utan att det hindrar tillämpning av vad som föreskrivs i artikel 29.2 b, 29.2 c och 29.3 fjärde och femte styckena i dessa rättegångsregler, ska, när domstolen beslutar att ompröva ett avgörande från tribunalen enligt artikel 62 andra stycket i stadgan, rättegångsspråket vara det språk på vilket det avgörande från tribunalen som är föremål för omprövning har avkunnats.

Artikel 123b

En särskild avdelning ska inrättas med uppgift att enligt villkoren i artikel 123d besluta huruvida ett avgörande från tribunalen ska omprövas enligt artikel 62 i stadgan.

Denna avdelning ska vara sammansatt av domstolens ordförande och fyra av ordförandena på avdelningar med fem domare som ska utses enligt den rangordning som fastställs i artikel 6 i dessa rättegångsregler.

Artikel 123c

Tribunalens kansli ska, så snart dagen för avkunnande av ett avgörande enligt artikel 256.2 eller 256.3 FEUF har fastställts, underrätta domstolens kansli därom. Domstolens kansli ska tillställas avgörandet så snart det har avkunnats.

Artikel 123d

Förste generaladvokatens förslag om omprövning av ett avgörande från tribunalen ska överlämnas till domstolens ordförande, och justitiesekreteraren ska samtidigt underrättas om överlämnandet. Justitiesekreteraren ska, när tribunalens avgörande har fattats enligt artikel 256.3 FEUF, omedelbart underrätta tribunalen, den nationella domstolen, parterna i målet vid denna och de andra intressenter som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan om förslaget om omprövning.

Så snart förslaget om omprövning har mottagits, ska ordföranden utse en referent bland domarna på den avdelning som avses i artikel 123b.

Avdelningen ska, på grundval av referentens rapport, besluta huruvida tribunalens avgörande ska omprövas. Beslutet att ompröva tribunalens avgörande ska innehålla de frågor som omprövningen avser.

När tribunalens avgörande har fattats enligt artikel 256.2 FEUF, ska justitiesekreteraren omedelbart underrätta tribunalen,

parterna i målet vid denna och de andra intressenter som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan om domstolens beslut att ompröva tribunalens avgörande.

Justitiesekreteraren ska, när tribunalens avgörande har fattats enligt artikel 256.3 FEUF, omedelbart underrätta tribunalen, den nationella domstolen, parterna i målet vid denna och de andra intressenter som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan om domstolens beslut att ompröva eller inte ompröva tribunalens avgörande. Beslutet att ompröva tribunalens avgörande ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 123e

Beslutet att ompröva tribunalens avgörande ska delges de parter och andra intressenter som avses i artikel 62a andra stycket i stadgan. Medlemsstaterna, stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt Eftas övervakningsmyndighet ska delges beslutet med bifogande av en översättning enligt de villkor som uppställs i artikel 104.1 första och andra styckena i dessa rättegångsregler. Domstolens beslut ska vidare tillställas tribunalen och, när det rör sig om ett avgörande som tribunalen har fattat enligt artikel 256.3 FEUF, den berörda nationella domstolen.

De parter och andra intressenter som delgivits domstolens beslut har rätt att inom en månad från dagen för delgivning enligt föregående stycke inkomma med inlagor och skriftliga yttranden avseende de frågor som är föremål för omprövning.

Så snart beslutet att ompröva tribunalens beslut har fattats, ska förste generaladvokaten tilldela en generaladvokat denna omprövning.

Ordföranden ska utse en referent och därefter fastställa det datum då denne ska framlägga en förberedande rapport vid domstolens allmänna sammanträde. Rapporten ska innehålla referentens förslag på eventuella förberedande åtgärder, vilken dömande sammansättning omprövningen bör hänskjutas till, huruvida rättegången bör innefatta en muntlig förhandling och formen för generaladvokatens ställningstagande. Efter att ha hört generaladvokaten ska domstolen besluta om vilka åtgärder som föranleds av referentens förslag.

I de fall tribunalen har fattat det avgörande som är föremål för omprövning enligt artikel 256.2 FEUF, beslutar domstolen om rättegångskostnaderna.

AVDELNING V

FÖRFARANDE ENLIGT EES-AVTALET

Artikel 123f

1. I de fall som avses i artikel 111.3 i EES-avtalet⁽¹⁾ anhängiggörs målet vid domstolen genom att begäran inges av de fördragsslutande parter som är parter i tvisten. Denna begäran ska delges övriga fördragsslutande parter, Europeiska kommissionen, Eftas övervakningsmyndighet och, i förekommande fall, övriga som skulle ha delgivits en begäran om förhandsavgörande avseende samma fråga om tolkningen av unionslagstiftningen.

Ordföranden ska fastställa en frist inom vilken de fördragsslutande parterna och övriga som tillställts denna begäran kan inkomma med skriftligt yttrande.

Begäran ska framställas på något av de språk som nämns i artikel 29.1. Artikel 29.3 – 29.5 ska tillämpas. Artikel 104.1 äger motsvarande tillämpning.

2. Så snart begäran som avses i punkt 1 inkommit, ska ordföranden utse en referent. Förste generaladvokaten ska omedelbart därefter utse en generaladvokat.

Sedan generaladvokaten hörts, ska domstolen inom stängda dörrar pröva begäran och meddela ett motiverat beslut.

3. Domstolens beslut ska undertecknas av ordföranden, de övriga domare som deltagit i överläggningarna och justitiesekreteraren, varefter det ska delges de fördragsslutande parterna och övriga som avses i punkt 1.

Artikel 123g

I de fall som avses i artikel 1 i protokoll 34 till EES-avtalet ska den nationella domstolens begäran tillställas parterna i målet, de fördragsslutande parterna, Europeiska kommissionen, Eftas övervakningsmyndighet och, i förekommande fall, övriga som skulle ha delgivits en begäran om förhandsavgörande avseende samma fråga om tolkningen av unionslagstiftningen.

Om begäran inte framställs på något av de språk som nämns i artikel 29.1, ska en översättning till något av dessa språk bifogas.

Inom två månader från delgivningen får parterna, de fördragsslutande parterna och övriga, som avses i första stycket, inkomma med inlagor eller skriftliga yttranden.

Dessa rättegångsregler ska tillämpas på förfarandet med beaktande av denna begärans särskilda beskaffenhet.

AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

Artikel 124

1. Den som i egenskap av vittne eller sakkunnig kallas att avlägga ed inför domstolen ska av domstolens ordförande uppmanas att tala sanning eller att samvetsgrant och opartiskt fullgöra sitt uppdrag samt erinras om det straffansvar som ett åsidosättande av plikten kan medföra enligt lagen i hemlandet.

2. Ett vittne ska avlägga ed antingen enligt artikel 47.5 första stycket eller under de former som lagen i hans hemland föreskriver.

Om hemlandets lag medger att ett vittne, utöver eden eller i dess ställe, avger en med eden likställd försäkran, får vittnet avge en sådan försäkran på de villkor och under de former som föreskrivs i hemlandets lag.

För det fall hemlandets lag varken ger stöd för att avlägga ed eller avge sådan försäkran, ska det i punkt 1 angivna förfaringsättet tillämpas.

⁽¹⁾ EGT L 1, 1994, s. 27.

3. I fråga om sakkunniga ska artikel 124.2 gälla i tillämpliga delar, varvid hänvisningen ska avse artikel 49.6 första stycket i stället för artikel 47.5 första stycket.

Artikel 125

Om inte annat följer av artikel 253 FEUF, ska domstolen efter samråd med berörda regeringar utfärda tilläggsregler, såvitt avser förfaranden gällande

- a) framställning om bevisupptagning,
- b) ansökan om rättshjälp, och
- c) anmälningar enligt artikel 30 i stadgan avseende mened eller ovarsam utsaga av vittne eller sakkunnig.

Artikel 125a

Domstolen kan utfärda praktiska anvisningar i fråga om bland annat förberedelse och genomförande av sammanträden vid domstolen samt ingivande av inlagor eller skriftliga yttranden.

Artikel 126

Dessa rättegångsregler ersätter rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol av den 4 december 1974 (*Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr L 350, 1974, s. 1*), senast ändrade den 15 maj 1991.

Artikel 127

Dessa rättegångsregler, som har giltighet på de i artikel 29.1 angivna språken, ska kungöras i *Europeiska unionens officiella tidning* och träda i kraft första dagen i andra månaden efter kungörandet.

BILAGA

BESLUT OM LAGSTADGADE HELGDAGAR

EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL HAR

med beaktande av bestämmelserna i artikel 80.2 i rättegångsreglerna, enligt vilka domstolen ska upprätta en förteckning över lagstadgade helgdagar,

BESLUTAT FÖLJANDE:

Artikel 1

De lagstadgade helgdagar som avses i artikel 80.2 i rättegångsreglerna är

- nyårsdagen,
- annandag påsk,
- första maj,
- Kristi himmelfärdsdag,
- annandag pingst,
- den 23 juni,
- den 15 augusti,
- den 1 november,
- den 25 december,
- den 26 december.

De lagstadgade helgdagar som omnämns i första stycket är de som gäller där domstolen har sitt säte.

Artikel 2

Bestämmelserna i artikel 80.2 i rättegångsreglerna är endast tillämpliga på de lagstadgade helgdagar som omnämns i artikel 1 i detta beslut.

Artikel 3

Detta beslut, som utgör bilaga till rättegångsreglerna, ska träda i kraft den dag det kungörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.
